

Översiktsplan FalunBorlänge

Särskilt utlåtande

2014-04-25

Version för webbpublicering

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Arbetet med Översiktsplan FalunBorlänge	3
Vad är ett särskilt utlåtande?	3
Så har utställningen genomförts	3
Utställningshandlingar	3
Inbjudan till utställning	4
Öppet hus	4
Inkomna yttranden	5
Tabell över alla som yttrat sig och vad synpunkterna handlar om	5
Sammanfattning av och kommentarer till inkomna synpunkter	7
Statliga myndigheter	7
Kommuner	11
Politiska partier	11
Kommunala förvaltningar	14
Intresseorganisationer, föreningar och större markägare	15
Privatpersoner.....	22
Ställningstagande.....	39

Arbetet med Översiktsplan FalunBorlänge

Kommunstyrelserna i Falun och Borlänge beslutade sommaren 2011 att en gemensam kommuntäckande översiktsplan skulle tas fram. Arbetet har genomförts enligt en projektplan som godkänts av kommunstyrelserna.

Förslaget till Översiktsplan FalunBorlänge godkändes för samråd av kommunstyrelsen i Falun 2013-01-29 och av kommunstyrelsen i Borlänge 2013-02-19. Översiktsplan FalunBorlänge var ute på samråd 1 mars - 6 maj 2013. De synpunkter som kom in under samrådet ställdes samman i en samrådsredogörelse, och förslaget till översiktsplan reviderades utifrån inkomna synpunkter. Det reviderade förslaget till Översiktsplan FalunBorlänge godkändes för utställning av kommunstyrelsen i Falun 2013-11-26 och av kommunstyrelsen i Borlänge 2013-11-27. Översiktsplanen har varit utställd under tiden 7 december 2013-19 februari 2014.

Översiktsplan FalunBorlänge har tagits fram av en projektgrupp bestående av Anna Perols, Fredrika Säfström och Mathias Westin, Falu kommun, samt Beate Löfvenberg, Steve Johnson och Ingelin Dybvik, Borlänge kommun. Tjänstemän från de båda kommunorganisationerna har deltagit i arbetet.

En styrgrupp bestående av kommunstyrelsernas ordförande Jonny Gahnshag, Falun, och Jan Bohman, Borlänge, oppositionsråden Mikael Rosén, Falun, och Ulla Olsson, Borlänge samt kommundirektörerna Dan Nygren, Falun, och Åsa Granat, Borlänge har lett arbetet.

Vad är ett särskilt utlåtande?

Efter utställningen ska alla synpunkter som kommit in ställas samman i ett särskilt utlåtande. Där ska också redovisas vilka eventuella ändringar i planen som synpunkterna har lett till. Om det finns synpunkter som inte kan tillgodoses i planförslaget bör detta särskilt motiveras. Det särskilda utlåtandet ska bifogas övriga översiktsplanehandlingar.

Om planförslaget efter utställningen ändras väsentligt ska kommunen ställa ut förslaget på nytt. Så har utställningen genomförts

Så har utställningen genomförts

Utställningshandlingar

Utställningshandlingarna bestod av en textdel, en mark- och vattenanvändningskarta samt bilagor.

I Falun har utställningshandlingarna funnits tillgängliga på Falu kommuns reception, Egnellska huset, Myntgatan 45, Falun samt på stadsbiblioteket, Fisktorget, och på biblioteksfilialerna.

I Borlänge har samrådshandlingarna funnits tillgängliga på Borlänge kommun, stadshusets foajé, Röda vägen 50, Borlänge, på Palladium, entréplanet, Sveagatan 21, Borlänge samt på biblioteket Sveatorget och biblioteksfilialer.

Utställningshandlingarna har också funnits i pdf-format på en gemensam webbplats www.falunborlange.se som också kunnat nås via länkar från kommunernas respektive webbplatser.

Inbjudan till utställning

Inbjudan till utställning har skett genom annonsering/kungörelse i dagspressen, genom utskick via e-post samt på kommunernas webbplatser och den gemensamma webbplatsen www.falunborlange.se. Inbjudan har också skickats ut via e-post och brev (där e-postadress saknats) till länsstyrelsen, Region Dalarna, kommuner i Dalarna samt angränsande kommuner i Gästrikland, politiska partier och till de organisationer, föreningar och privatpersoner som yttrat sig under samrådet.

Annonsering/kungörelse om utställningen har gjorts i Falu Kuriren, Borlänge tidning, Dala-Demokraten och Annonssbladet.

Öppet hus

Under januari 2014 hölls Öppet hus kl. 16-19 på tre olika platser i kommunerna, där intresserade medborgare fick information och kunde diskutera med kommunernas planerare och politiker. Annonsering om Öppet hus gjordes i Falu Kuriren, Borlänge tidning, Dala-Demokraten, och Annonssbladet. Öppet hus ägde rum på biblioteket i Borlänge 15 januari, i Lingshed 16 januari och på stadsbiblioteket i Falun 20 januari.

Sammanlagt 79 personer besökte Öppet hus; 31 var kvinnor och 48 var män.

Övriga möten som har ordnats efter förfrågan: Kommunbygderådet i Borlänge 29 januari och Centerpartiet/LRF i Borlänge 12 februari

Inkomna yttranden

Under utställningen har 65 skriftliga yttranden kommit in. Fördelningen av vilka som svarat syns i nedanstående tabell. Från privatpersoner har 40 yttranden kommit in, men antalet personer bakom varje yttrande kan vara flera.

Länsstyrelsen (samordnar svar från alla statliga myndigheter)	1
Övriga statliga myndigheter	4
Kommuner i Dalarna och Gävleborg	4
Politiska partier	4
Kommunala förvaltningar	1
Intresseorganisationer, föreningar och större markägare	11
Privatpersoner	41

Tabell över alla som yttrat sig och vad synpunkterna handlar om

Statliga myndigheter	
Länsstyrelsen Dalarna	Konsekvensbeskrivning, riksintresse kulturmiljövård, LIS-områden, mellankommunala intressen (Sandviken)
Försvarsmakten	Influensområde Falu skjutfält
Högskolan Dalarna	Markreserv Lugnetområdet, tågtrafik
Svenska Kraftnät	Strålning
Trafikverket	Ingen erinran, järnvägsreservatet
Kommuner	
Avesta kommun	Tågtrafik inom Dalarna
Ludvika kommun	Ingen erinran
Malung-Sälens kommun	Järnvägstrafik, Västerdalsbanan
Rättviks kommun	Järnvägstrafik Rättvik-Falun
Politiska partier	
Falun	
Centerpartiet Falun	Fördjupad översiktsplan för landsbygden
Vänsterpartiet	Strategi för att sluta kretslopp, jämlikhet/jämställdhet, mötesplatser, hållbar trafik, jordbruksmark, landsbygdsservice, grönområden, energi, hållbar konsumtion, dagvattensstrategi, Faluns specifika miljöproblem, nulägesbeskrivning
Borlänge	
Centerpartiet	Infrastruktur, sammanhållen/spridd bebyggelse, fördjupad översiktsplan för landsbygden
Omsorg för alla/OFA	Hållbar utveckling, tillväxt, medborgardialog

Kommunala förvaltningar	
Kommunstyrelseförvaltning/miljöstrategen	Översiktsplanens roll, strategier för hållbar samhällsplanering
Intresseorganisationer, föreningar och större markägare	
Konstnärscentrum	Bildkonsten i den offentliga miljön
Naturskyddsföreningen Falun och Borlänge	Utökad omvärldsanalys, framtidsbilden, medborgardialogen, funktionsintegrering, jordbruksmark, miljödriven tillväxt, strandskydd och LIS-områden, hållbara kommunikationer, stad/landsbygd, naturvärden.
Falun	
Folkinitiativet för Faluns framtid	Medborgardialogen
Omställning Falun	Medborgardialogen, hållbar utveckling
Rogs skifteslags samfällighetsförening	LIS-områden
Ryssjöns samfällighetsförening, Svartnäsbygdens vildmarksförening	Vindkraft
Svartnäsbygdens vildmarksförening	Vindkraft
Svärdsjö Intresseförening	Trådlös bredbandsinfrastruktur, klassificering av vägar
Vällans fiskevårdsområdesförening	Bebyggelse kring Vällan
Borlänge	
Borlänge Dragracing Klubb	Motorsportanläggning vid Dala Airport
Dalsjö byförening	Vägreservat Ornäs
Privatpersoner	
	(ett yttrande kan innehålla flera aspekter)
20 yttranden	Bebyggelse vid Vällan, vägreservat
9 yttranden	Begäran om LIS-område för specifik fastighet varav 4 helt nya områden i förhållande till samrådet
4 yttranden	Bebyggelseutveckling, jordbruksmark
3 yttranden	Cykelvägar (allmänt och specifik väg)
3 yttranden	Järnvägsreservat, befintlig järnväg
3 yttranden	Bebyggelseutveckling, specifik fastighet
1 yttrande	LIS-område för hela Sunnanö
1 yttrande	Hållbar utveckling
1 yttrande	Vindkraft/ biologisk mångfald
1 yttrande	Runn
1 yttrande	Serviceorter
1 yttrande	Stadsodling, social hållbarhet
1 yttrande	Lugnetområdet

Sammanfattning av och kommentarer till inkomna synpunkter

Nedan följer alla yttranden med kommentarer. Föreslagna ändringar på grund av inkomna yttranden är markerade med fet stil. Länsstyrelsen samordnar statliga intressen.

Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet. Övriga yttranden har sammanfattats. Alla yttranden är diarieförda och finns tillgängliga på stadsbyggnadskontoret, Falu kommun och plan- och markkontoret, Borlänge kommun.

Statliga myndigheter

Länsstyrelsen Dalarna	Kommentar
Länsstyrelsens roll	
<p>Länsstyrelsen har tidigare lämnat yttrande under samrådet. Granskningsyttrandet, som avges under utställningstiden, ska enligt 3 kap. 20 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 3 kap. 16 § PBL.</p> <p>Av granskningsyttrandet ska framgå om:</p> <ol style="list-style-type: none">1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB).2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs.3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB.4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt.5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämningar eller erosion. <p>Berörda enheter inom Länsstyrelsen samt berörda statliga myndigheter, län och kommuner har getts möjlighet att lämna synpunkter på det utställda planförslaget. Länsstyrelsens granskningsyttrande redovisar statens samlade besked om frågorna ovan.</p> <p>Länsstyrelsen gör följande bedömning.</p>	
Planens konsekvenser	
<p>De beskrivningar som görs av planens ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser är så övergripande att de ger litet stöd för planens genomförande. I den fortsatta planeringen kommer dessa konsekvenser behöva utredas och beskrivas på ett mer utförligt sätt.</p>	<p>I kap 22 som behandlar översiktsplanens konsekvenser står: ”Planförslaget har en översiktlig strategisk inriktning på de frågor som är betydelsefulla för att Falun och Borlänge ska bli en sammanhållen tvåkärnig stadsregion. Konsekvenserna av planförslaget beskrivs därför också på en översiktlig nivå. I den rullande översiktliga planeringen med kommande fördjupade översiktsplaner fördjupas beskrivningen av konsekvenserna.”</p>
Riksintresse kulturmiljövård	
<p>Planens beskrivningar av hur riksintressen för kulturmiljövård ska tillgodoses är inte utvecklade på sådant sätt att den kan utgöra en överenskommelse mellan staten och kommunerna om hur riksintressena ska säkerställas. Detta innebär att länsstyrelsen kan</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>

komma att överpröva detaljplaner och områdesbestämmelser inom området samt besluta om att lov och förhandsbesked inom området ska genomgå motsvarande prövning, enligt PBL 11 kap 10-12 §§.	
Länsstyrelsen saknar beskrivningar av vilka hot som finns mot kulturvärdena från konkurrerande intressen och vilka möjligheter till positiv utveckling av kulturvärdena som finns i olika riksintresseområden.	Synpunkten noteras. I kommande fördjupade översiktsplaner kan detta utvecklas för de flesta riksintresseområden.
Länsstyrelsen arbetar för närvarande med en översyn av riksintressenas värdebeskrivningar och avser att färdigställa detta arbete i samråd med kommunerna. Befintliga värdebeskrivningar är emellertid gällande till dess nya har utarbetats och beslutats av Riksantikvarieämbetet. Trots avsaknaden av nya värdebeskrivningar har kommunen ansvar för att redovisa hur man avser att säkerställa de nuvarande riksintressena. I den fortsatta planeringen är det angeläget att riksintresseområdena säkerställs med bestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser. Det gäller särskilt de områden där det finns ett exploateringsintresse och som ingår i Världsarvet Falun, till exempel området Bergsgården-Österå vid Varpan.	Synpunkterna noteras. I översiktsplanens kap 15 och i bilaga 1 finns planeringsinriktningar och rekommendationer för hur riksintressena ska tas till vara i planering och prövning av lov och tillstånd, med utgångspunkt från befintliga värdebeskrivningar.
Länsstyrelsen vidhåller att gällande avgränsning av riksintresseområdet för Sundbornsåns dalgång kvarstår.	Synpunkten noteras. I översiktsplanen redovisas både länsstyrelsens syn på riksintresseavgränsningen och den avgränsning som finns i gällande fördjupning för Sundborn, antagen av kommunfullmäktige 1998-06-25. Att kommun och länsstyrelsen har olika syn på avgränsningen behöver inte betyda olika uppfattning i konkreta ärenden. Kap 15 kompletteras med detta.
Ett antal av de LIS-områden som pekas ut i översiktsplanen berör också riksintressen för kulturmiljövården och/eller Världsarvet Falun. Detta påverkar möjligheterna till exploatering enligt nedanstående stycke.	Synpunkten noteras. De LIS-områden som redovisas i översiktsplanen innebär inte att kommunen tagit ställning för att de ska exploateras. Vid planering och prövning av lov och tillstånd ska en rad hänsyn alltid tas, bland annat till riksintressen.
Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)	
Föreslagna LIS-områden redovisas i översiktsplanen på en alltför översiktlig nivå. Kartan som visar LIS-områden är inte tolkningsbar. Syften, innebörd och konsekvenser av exploatering i de olika områdena framgår inte. På grund av brister i kartmaterial samt textinnehåll kan Länsstyrelsen inte bedöma om de utpekade LIS-områdena är lämpliga.	När den webbaserade översiktsplanen har tagits fram, vilket kommer att göras efter antagandet, kommer kartmaterialet vara mera tillgängligt och det kommer att gå att se kartorna i olika skalor. Redovisning av LIS-områden innebär inte att kommunerna tagit ställning för att områdena ska exploateras, enbart att det inom dessa områden kan vara möjligt att gå vidare med de utredningar/inventeringar som krävs som underlag för bedömningar av om det särskilda skälet i miljöbalken 7 kap 18 d § kan användas vid önskemål om förändring i ett område. Syfte, innebörd och konsekvenser av önskad förändring kommer att behandlas i fortsatt planering och vid prövning av dispenser, lov och tillstånd. Kap 11 förtydligas.
Det framgår inte hur de utpekade LIS-områden är förenliga med strandskyddets syften eller kriterierna i 7 kap 18 e § MB. Länsstyrelsen kan därför komma att pröva planer inom dessa områden enligt 11 kap 11 §	Synpunkten noteras. Kap 11 förtydligas.

PBL och pröva strandskyddsdispenser enligt 19 kap 3b § MB.	
Översiktsplanen ger inte någon vägledning av hur en planerad åtgärd kan bidra till långsiktigt ökad ekonomisk aktivitet på orten eller i bygden, vilket kan komma att krävas vid prövning av enskilda dispenser eller upphävande av strandskyddet (prop. 2008/09:119, s. 107).	Detta kommer att belysas i fortsatt planering och vid prövning av dispenser, lov och tillstånd där detta särskilda skäl åberopas. Kap 11 förtydligas.
Då inga inventeringar eller beskrivningar av LIS-områdena gjorts i översiktsplanen, anser Länsstyrelsen att krav på inventeringar av naturmiljö samt allemansrättslig tillgänglighet ska ställas vid prövning av enskilda strandskyddsdispenser eller upphävande av strandskydd i detaljplaner.	Detta framgår redan i kapitel 11 men det förtydligas ytterligare.
Trots planens översiktighet framstår ett antal av de föreslagna LIS-områdena som tydligt olämpliga i Länsstyrelsens granskning.	Kommunerna har efterfrågat vilka av områdena som framstår som olämpliga. De kompletterande upplysningar som underhand har getts innebär inte att redovisningen ändras.
Även andra LIS-områden kan efter ytterligare utredning visa sig vara olämpliga	Ytterligare utredningar/inventeringar kommer att krävas som underlag för bedömningar i fortsatt planering och vid prövning av dispenser, lov och tillstånd. Detta framgår redan i kapitel 11 men det förtydligas ytterligare.
I översiktsplanen pekas ett antal LIS-områden ut på en ö och ett antal uddar som till huvuddelen är obebyggda. Sådana områden bedöms ha särskilt höga värden för strandskyddets syften och man bör normalt inte ge dispens inom eller vid dessa områden. Eftersom kommunerna inte visat några särskilda motiv till exploatering i dessa områden, bedömer Länsstyrelsen dem som olämpliga. Detta gäller bland annat det föreslagna LIS-området på Gammelgårdsö i Lingshed. Behovet av landsbygdsutveckling bör där kunna tillgodoses på andra platser runt Svärdsjön.	Se ovan. Det är kommunen som i sin planering redovisar vilka områden inom strandskyddat område som kan tillgodose landsbygdsutveckling. För Svärdsjöns del kommer Falu kommuns syn på utvecklingen att kunna fördjupas vid prövning av dispenser, lov och tillstånd och inom kommande rullande översiktsplanering.
I ett antal föreslagna LIS-områden begränsas möjligheterna till exploatering av exempelvis värdefulla våtmarker, utpekade ängs- och betesmarker, översvämningsskänsliga strandområden, fornlämningar och riksintressen för kulturmiljövården.	Det är oklart vilka områden länsstyrelsen avser. De kompletterande upplysningar som underhand har getts innebär inte att redovisningen ändras. Redovisning av LIS-områden innebär inte att kommunerna tagit ställning för att områdena ska exploateras.
Ett av de föreslagna LIS-områdena gränsar till ett Natura2000-område, där det kan komma att krävas tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken vid prövning av exploatering.	Upplysningen noteras. Texten i kap 15 förtydligas med tillståndskrav enligt 7 kap 28 a § miljöbalken vid prövning av exploatering.
Fri passage behöver lämnas närmast strandområdet, i propositionen anges att denna bör vara minst ”några tiotals meter”. Speciellt i långsträckta LIS-områden och i områden med hög grad av exploatering i	Kommunerna är medvetna om innehållet i lagtexten och i Naturvårdsverkets handbok. Behovet av fri passage beskrivs redan i kapitel 11 men det

strandområdet är det även viktigt med passager ner till vattnet, både för allmänhetens tillgänglighet och för växt- och djurliv.	förtydligas ytterligare.
Mellankommunala intressen	
Översiktsplanen pekar ut vindkraftsområden angränsande till Sandvikens kommun, vilka kan leda till intressekonflikter som behöver hanteras i kommunal samverkan och samsyn. I den fortsatta planeringen behöver FalunBorlänge särskilt samverka med Sandviken i denna fråga.	Översiktsplanen anger i kap 12 att samråd alltid ska ske med berörda grannkommuner vid vindkraftsetableringar som ligger närmare än 10 km från kommungränsen. Kap 21 kompletteras.
Försvarsmakten	Kommentar
Försvarsmakten har i granskningsskedet inget ytterligare att erinra på förslaget till översiktsplan för Falun-Borlänge.	Synpunkten noteras.
Influensområde: För influensområdet från Falu skjutfält gäller den avgränsning som redovisas i Försvarsmaktens material från september 2013. Området bör redovisas på karta i Översiktsplanen	Området är redovisat på karta i kapitel 18.
Högskolan Dalarna	Kommentar
Markreserv: Det är viktigt för Högskolans långsiktiga utveckling att det finns en markreserv i anslutning till campus på Lugnet och regementsområdet, inte minst för forskning, inkubatorverksamhet och företag som verkar nära en högskola.	Översiktsplanen redovisar markanvändningen på en översiktlig nivå. Frågan om mark för forsknings- och utvecklingsföretag kan behandlas i kommande fördjupade översiktsplan för tätorten.
Tågtrafik: Det är viktigt att tågtrafiken mellan Dalarna och Stockholm/Uppsala fungerar utan störningar och förseningar.	Detta överensstämmer med översiktsplanens intentioner.
Svenska kraftnät	Kommentar
Strålning: Svenska kraftnät har i kommunen både 220 kV-ledningar och 400 kV-ledningar. För att säkerställa att Svenska kraftnäts magnetfältspolicy uppfylls ska ny bebyggelse där människor vistas varaktigt placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning respektive 130 meter från en 400 kV-ledning. Dessa avstånd är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet. Bakgrunden till ovanstående rekommendation är att Svenska kraftnät beslutat att tillämpa 0,4 mikrotlesla som högsta magnetfältsnivå vid nyprojektering av kraftledningar för 220kV och 400 kV vid byggnader där människor vistas varaktigt.	Kap 13 kompletteras med en rekommendation om avstånd.
Trafikverket	
Järnvägsreservat: Trafikverket, kommunerna och Länsstyrelsen har diskuterat järnvägskorridoren under arbetet med översiktsplanen. I dagsläget går det inte att precisera korridorens exakta läge. Byggnad av dubbelspår ligger långt fram i tiden och att påbörja en järnvägsplan finns inte med i den nationella planen för transportinfrastruktur. Länsstyrelsen, Falun och Borlänge är viktiga samarbetsparter men de begränsade medel Trafikverket har till förfogande gör att vi måste prioritera mellan behoven.	Trafikverket har som verksamhetsidé att vara samhällsutvecklare och samverka med andra aktörer för att underlätta livet i hela Sverige. Trafikverkets värderingar är att man ska vara lyhörda, nyskapande och att man ska ha en helhetssyn. Utifrån detta är det anmärkningsvärt att Trafikverket konsekvent säger nej till att precisera spårdragningen i Barkargärdet närmast Borlänge, vilket hämmar Borlänge tätorts viktigaste utbyggnadsriktning.

Kommuner

Dalarnas län	
Avesta kommun	Kommentar
Tågtrafik: Ser positivt på att en revidering har gjorts så att det framgår att det ska gå snabbt att ta sig till Stockholm med tåg från hela Dalarna och inte bara från FalunBorlänge.	Synpunkten noteras.
Det är viktigt att befintliga och tillkommande tåg på Dalabanan stannar även i de mindre kommunerna, för att underlätta pendlingen inom länet. Ambitionen att förkorta restiden till/från Stockholm får inte ske på bekostnad av de mindre kommunernas möjligheter att resa med tåg.	Översiktsplanen kompletterades efter samrådet med att det ska gå snabbt att resa till Stockholm från hela Dalarna, inte bara från FalunBorlänge.
Ludvika kommun	Kommentar
Har ingen erinran mot planförslaget.	Synpunkten noteras.
Malung-Sälens kommun	Kommentar
Tågtrafik: Fortsatt underhåll och utbyggnad av Västerdalsbanan till Sälén innebär en avlastning för FalunBorlänges vägnät genom minskande tunga transporter och minskad persontrafik till fjällen	Synpunkten noteras.
Rättviks kommun	Kommentar
Även om det inte är aktuellt med spårbunden trafik mellan Rättvik och Falun för tillfället, önskar Rättviks kommun att detta kan möjliggöras i framtiden. Befintlig järnvägsbank bör behållas orörd och exempelvis användas som gång- och cykelstråk i avvaktan på eventuell framtida spårbunden trafik.	I cykelplan för Falu kommun föreslås att banvallen ska användas som cykelled, vilket kommer att bevakas i kommunens planering. I den gemensamma översiktsplanen redovisas bara cykelvägar mellan Falun och Borlänge.

Politiska partier

Falu kommun	
Centerpartiet	Kommentar
Centerpartiets starkaste kritik har varit just att landsbygdens och den gröna sektorns betydelse har underskattats som viktiga faktorer ur utvecklingssynpunkt. Vi fäster stort avseende vid att hållbarhetsfrågorna måste ges en mer framskjuten roll i det fortsatta arbete som nu tar vid och att större utrymme måste ges målkonflikter och hur prioriteringar dem emellan ska hanteras.	Synpunkten noteras. I den fortsatta rullande översiktsplaneringen kommer det att ges möjligheter för diskussioner om landsbygdens och den gröna sektorns betydelse för utveckling och om målkonflikter och prioriteringar mellan olika anspråk. Det föreslås fördjupade översiktsplaner för tätorterna och för Runn i denna översiktsplan, men kommunerna kan också var för sig ta ytterligare initiativ till fördjupningar för andra delar av respektive kommun.
Yrkar på följande ändringar:	
Genomförande: Under avsnittet 23. <i>Genomförande</i> görs tillägg med följande punkt under <i>Planeringsinriktning och rekommendationer:</i> Som ett prioriterat första steg i det fortsatta gemensamma arbetet görs en gemensam fördjupad översiktsplan med inriktning på landsbygdens och den gröna sektorns betydelse för de båda kommunernas utvecklingskraft och hur behovet av en robust basinfrastruktur för kommersiell och offentlig	Eftersom de båda kommunerna har olika förutsättningar när det gäller landsbygd har det inte bedömts vara relevant att ta fram en gemensam fördjupad översiktsplan för landsbygden. Kommunerna kan var för sig ta ytterligare initiativ till fördjupningar inom respektive kommun.

service kan tillgodoses	
Fördjupad översiktsplan för landsbygden: Under avsnittet 2. <i>Strategier för hållbar samhällsplanering</i> görs tillägg med följande punkt under <i>Samlade strategier för mark- och vattenanvändning</i> : En gemensam fördjupad översiktsplan tas fram med inriktning på landsbygdens och den gröna sektorns betydelse för de båda kommunernas utvecklingskraft och hur behovet av en robust basinfrastruktur för kommersiell och offentlig service kan tillgodoses	Se ovan.
Vänsterpartiet	Kommentar
Tillväxt: Översiktsplanen har trots förbättringar en alltför stark betoning på ekonomisk tillväxt med ökad konsumtion, vilket innebär stor påfrestning på ekosystemen. Miljödriven utveckling bör betonas istället.	Översiktsplanen är kommunernas samlade uttryck för avvägningen mellan olika intressen, på en gemensam nivå för de båda kommunerna. I kap 2.2 står att FalunBorlänge är en region för miljödriven ekonomisk tillväxt genom satsning på förnybar energi och energieffektiva produktions- och förvaltningsmetoder. I planeringsinriktning och rekommendationer i kap 6.3 framgår att utveckling av hållbar produktion och miljödriven näringslivsutveckling ska lyftas fram.
Nulägesbeskrivning: Beskrivning av nuläge efterfrågas.	För att översiktsplanen inte ska bli alltför omfattande undviks nulägesbeskrivningar.
Utmaningar: Utmaningar behöver beskrivas, och är enligt Vänsterpartiets uppfattning klimatkris med uppvärmning, ökad halt av växthusgaser, plötsliga väderomslag med skyfall samt ökande resursbrist när det gäller naturresurser, energi och ökande samhällsklyftor med segregation, arbetslöshet, orättvisor mm.	Klimatförändringen och dess följder behandlas i kap 2 Strategier för hållbar samhällsutveckling och i kap 13 Klimatanpassning, miljöhänsyn och risker.
Planeringens inriktning: Vi vill framhålla behovet av planeringsinsatser på följande områden: Naturen som tillgång; framtida trafiksystem; kollektivtrafiken; godstransporter; serviceorter; mötesplatser, energieffektivitet; förtätning i tätorten Falun med mera.	Synpunkterna noteras. Alla områden behandlas på något sätt i översiktsplanen och vissa kommer att tas upp i kommande fördjupade översiktsplaner.
Uppföljning och intressekonflikter: I samrådssvaret påtalade Vänsterpartiet Falun vikten av en handlingsplan och uppföljning. Det behövs även en redogörelse för var riskområdena finns samt att handläggning och prioritet vid intressekonflikter behöver förtydligas.	I översiktsplanen redogörs för vilka uppdrag som är prioriterade att genomföra, exempelvis fördjupade översiktsplaner för städerna och för Runn. Inom dessa planprocesser, eller inom andra uppdrag, kan också fördjupade analyser av målkonflikter göras.
Sammanfattning: Vi vill lyfta fram vikten av: • En långsiktig strategi för ”hur man kan sluta näringsämnenas kretslopp”. • En samhällsplanering och bebyggelse som på allvar ökar rättvisa och jämlikhet mellan olika grupper i samhället, och som även tar fasta på ökad jämställdhet. • Skapandet av rum för sociala möten i större och mindre tätorter. • En samhällsplanering som minskar det totala behovet av resor, särskilt bilresor, och en utbyggd bra kollektivtrafik inklusive på järnväg.	Synpunkterna noteras.

<ul style="list-style-type: none"> • Att kartlägga jordbruks/odlingsmark och stödja en lokal och hållbar livsmedelsproduktion. • En samhällsplanering för en levande landsbygd där även mindre tätorter har en väl utbyggd samhällsservice som förskola, skola, äldreomsorg och omvårdnad mm • Grönområden och bostadsnära natur, natur- och skogsreservat samt biologisk mångfald. • Satsning på solenergi och biogas samt energieffektivt byggande och boende. • Att det ”ska” finnas tillgång till dagligvaror i större bostadsområde i tätorterna och i många mindre tätorter (undersöka möjligheter till stöd för lanthandeln) samt att motverka stora handelskoncentrationer. • Insatser för att förändra konsumtion i hållbar riktning • Fokus på Faluns specifika lokala miljöproblem (metallutsläpp, luftföroreningar, översvämningsrisk mm) inklusive bättre hantering av dagvatten, en ny dagvattenstrategi. • Att översiktsplanens grundstruktur utgår från nuläge/utgångsläge - problem/utmaningar och riskområden – rekommendationer - konsekvensbeskrivning samt uppföljning och intressekonflikter. 	
Borlänge kommun	
Centerpartiet	Kommentar
<p>Den utställda översiktsplanen tillgodoser i huvudsak centerpartiets syn på utvecklingen av kommunerna, förutom den del som berör landsbygden och de mindre orterna. Centerpartiet yrkar att översiktsplanen kompletteras så att det klart framgår att den omfattar hela kommunen.</p>	<p>Översiktsplanen omfattar båda kommunernas hela yta, men den går inte på djupet i frågor som inte är gemensamma eller som kräver större detaljeringsgrad, exempelvis synen på markanvändningen i mindre orter. De olika frågor som behandlas i översiktsplanen omfattar både städerna, de mindre tätorterna och tätorternas omland.</p> <p>Eftersom de båda kommunerna har olika förutsättningar när det gäller landsbygd har det inte bedömts vara relevant att ta fram en gemensam fördjupad översiktsplan för landsbygden. Kommunerna kan var för sig ta ytterligare initiativ till fördjupningar inom respektive kommun.</p>
<p>Strategi för tätorternas omland: Strategin för markanvändningen i mindre orter och på landsbygden skall i huvudsak utgå från den befintliga fysiska och byggda miljön. Kompletteringar bör ske genom det enklare förfarande som PBL medger. Större ingrepp och förändringar av landskapsbilden får lösas med särskild plan utredning.</p>	<p>Synpunkterna noteras. Kommunerna utgår i sin verksamhet och myndighetsutövning från plan- och bygglagen m.fl. lagar.</p>
<p>Vid nybebyggelse eller bosättning utanför planlagda områden skall även den enskilde ha ett ansvar för att förvissa sig om den omgivande miljöns lämplighet. Det gäller i första hand där det förekommer näringsverksamhet, och jordbrukets skiftande verksamhet med de varierande tillfälliga störningar</p>	<p>Synpunkten noteras. Den enskilde har alltid ett ansvar att känna till den lagstiftning som berör fastigheten/verksamheten. Lämpligheten av ny bebyggelse prövas med förhandsbesked/bygglov. Dessa ärenden remitteras till ägarna till berörda grannfastigheter som då kan framföra synpunkter.</p>

det kan framkalla.	
Att de texter i översiktsplanen stryks, som strider mot ovanstående redovisade yrkanden, vilket även gäller begreppet spridd bebyggelse.	Översiktsplanens definition av spridd bebyggelse utvecklas, men i övrigt ändras inte texten i översiktsplanen
Fördjupad översiktsplan för landsbygden: Som ett prioriterat första steg i det fortsatta gemensamma arbetet görs en gemensam fördjupad översiktsplan med inriktning på landsbygdens och den gröna sektorns betydelse för de båda kommunernas utvecklingskraft och hur behovet av en robust basinfrastruktur för kommersiell och offentlig service kan tillgodoses.	Eftersom de båda kommunerna har olika förutsättningar när det gäller landsbygd har det inte bedömts vara relevant att ta fram en gemensam fördjupad översiktsplan för landsbygden. Kommunerna kan var för sig ta ytterligare initiativ till fördjupningar inom respektive kommun.
Rullande planering: Centerpartiet vill avslutningsvis lyfta fram det engagemang som arbetet med översiktsplanen åstadkommit i kommunen. Planen är en löpande verksamhet och genom att regelbundet, helst varje år aktualisera den i kommunfullmäktige, kan initiativ som förs fram snabbt leda till att kommunen blir en attraktivare bygd.	I översiktsplanen föreslås att årliga avstämningar ska göras av översiktsplanen och att kommunstyrelsernas ordförande, oppositionsråden, samt kommundirektörerna ska vara styrgrupp för den rullande översiktsplaneringen. Att ta upp översiktsplanen för en årlig aktualitetsförklaring i fullmäktige bedöms bli alltför resurskrävande. Det är mer angeläget att tid kan läggas på de kommande fördjupade översiktsplaner som det ges uppdrag om i respektive kommun.
Omsorg för alla/OFA	Kommentar
Handlingsplan: Många bra ansatser men översiktsplanen kan vara tydligare i sin viljeinriktning och beskriva vägarna till målet.	Synpunkten noteras.
Tillväxt: Det är inte hållbart med generell, materiell tillväxt	I kap 2.2 står att FalunBorlänge är en region för miljödriven ekonomisk tillväxt genom satsning på förnybar energi och energieffektiva produktions- och förvaltningsmetoder. I planeringsinriktning och rekommendationer i kap 6.3 framgår att utveckling av hållbar produktion och miljödriven näringslivsutveckling ska lyftas fram.
Jämställdhet: Jämställdhetsperspektivet är svagt beskrivet	Synpunkten noteras. Jämställdhet tas upp i kap 4.

Kommunala förvaltningar

Kommunstyrelseförvaltningen Falu kommun/miljöstrategen	Kommentar
Relation översiktsplan-andra politiska program: Det behöver tydliggöras hur Översiktsplanen förhåller sig till Falu kommuns tre hållbarhetsprogram	I översiktsplanens funktion ligger att göra avvägningar mellan olika intressen för att kunna redovisa hur mark och vatten ska användas i kommunen. Kommunernas planeringsunderlag i form av bland annat olika sektorsprogram och policys ligger till grund för de avvägningar som görs. Det framgår i bilaga 2 att dessa tre program är strategiska styrdokument.
Strategier hållbar samhällsplanering: Förutom klimatförändringarna är förlorad biologisk mångfald och effekterna av kemiska ämnen viktiga miljöfrågor som bör lyftas in i avsnittet om strategier för hållbar samhällsplanering.	Texten i kap 2 kompletteras med att förlorad biologisk mångfald och effekterna av kemiska ämnen också är viktiga miljöfrågor.

Intresseorganisationer, föreningar och större markägare

Konstnärscentrum	Kommentar
Vill belysa hur konsten och den offentliga gestaltningen kan tas med i planeringsprocessen, bland annat genom att avsätta viss andel av byggbudget för konst, och vill vara en samtalspart i sådana processer. Konst inspirerar till kreativt tänkande, kan skapa diskussion och bidrar till attraktivitet.	Synpunkterna noteras. Konst och kultur är viktiga beståndsdelar i ett kreativt samhälle. De förslag som förs fram kan tillämpas i mer detaljerade planeringsprocesser.
Naturskyddsföreningen Falun och Borlänge	Kommentar
<p>Omvärldsanalys: I det nu omarbetade förslaget har en rad justeringar till det bättre gjorts, vilket vi uppskattar. I stora drag kvarstår dock föreningens övergripande kritik; de åtgärder som beskrivs svarar inte alls upp mot de stora utmaningar som väntar i framtiden, med en pågående global klimatkris, ekosystemkris och förväntad knapphet av viktiga resurser som olja och fosfor. Översiktsplanen ger bilden av att utvecklingen kan fortsätta ungefär som hittills med en del smärre justeringar.</p> <p>Vi föreslår att en utökad omvärldsanalys görs, särskilt med en fördjupad beskrivning av effekterna av ett förändrat klimat, förlusten av biologisk mångfald och överutnyttjade ekosystem samt minskade tillgångar av viktiga resurser som lättåtkomlig olja och fosfor.</p>	<p>Synpunkterna noteras. Översiktsplanen hänvisar, som redovisades i samrådsredogörelsen, till underlag där fördjupad kunskap kan hämtas, t ex FN:s klimatpanel och Boverkets Vision 2025.</p> <p>Texten i kap 2 kompletteras med att förlorad biologisk mångfald och effekterna av kemiska ämnen också är viktiga miljöfrågor.</p>
<p>Framtidsbilden: Skrivningen om ett hållbart FalunBorlänge i det nya förslaget är mycket bättre än i förra förslaget.</p> <p>Men vi föreslår att ”hållbart samhälle” preciseras som i vårt första remissvar genom följande text: ”Vi har ställt om så att boende, transporter, livsmedelsförsörjning och annan konsumtion är långsiktigt hållbara och anpassade till planetens begränsningar.”</p>	Synpunkten noteras. Se även kommentar i samrådsredogörelsen.
<p>Samrådsprocessen: Naturskyddsföreningen anser att de samråds- och utställningstider som avsatts har varit för snålt tilltagna. I förslaget anges att en årlig avstämning av planen ska göras, ett slags rullande översiktsplanering med avstämning mot styrgruppen, och översiktsplanen ska följas upp och aktualitetsförklaras en gång varje mandatperiod. Detta är ett mycket bra arbets sätt tror vi, men önskar att det finns möjlighet för andra än styrgruppen att ha åsikter i den rullande planeringen.</p> <p>Vi föreslår att årliga avstämningar sker inte bara med styrgruppen utan även med representanter för föreningar, näringsliv etc. och att det utvecklas former för en bredare medborgardialog i samband med att översiktsplanen följs upp och aktualitetsförklaras en gång varje mandatperiod.</p>	<p>I översiktsplanen kap 4 finns en planeringsinriktning/rekommendation om att kommunerna ska arbeta för att öka möjligheterna för medborgarna att delta i samhällsplaneringen. Att bredda diskussionen om översiktsplanen inför avstämningen med den politiska styrgruppen och aktualitetsförklaringen är en idé som överlämnas till styrgruppen för den fortsatta rullande översiktsplaneringen.</p> <p>Synpunkten överlämnas till det fortsatta rullande översiktsplanearbetet.</p>
<p>Strategier för hållbar samhällsplanering: Texten har utvecklats bland annat när det gäller att planera för funktionsblandning (bostäder och tjänsteföretag). Vi föreslår att vikten av funktionsintegrering bör</p>	Synpunkten noteras. I den fortsatta fördjupade översiktsplaneringen kommer dessa frågor att kunna belysas ytterligare.

<p>uttryckas ännu tydligare. Ifall ett område har flera funktioner tillsammans minskar det genomsnittliga behovet av långa förflyttningar, det ökar möjligheterna till aktiv transport (gång eller cykel) och det ger fler möten.</p>	
<p>Jordbruksmark: Vi föreslår att skyddet av jordbruksmark ges högre prioritet än vad lagens minikrav anger, t ex genom att ta fram en policy för bevarande av jordbruksmark.</p>	<p>Översiktsplanen har en planeringsinriktning i kap 2 om att jordbruksmarkens produktionsförmåga ska behållas. Den redovisar också i kap 3 miljöbalkens krav på skydd av jordbruksmark. I översiktsplanen föreslås ingen ny bebyggelse på jordbruksmark utanför tätorterna.</p>
<p>Miljödriven tillväxt: Den nuvarande ekonomiska tillväxten, med ständigt ökande behov av energi och naturresurser, är ohållbar. Förhoppningen är hållbar/miljödriven tillväxt genom förnybar energi, teknikutveckling och ökad andel tjänstekonsumtion ska ge oss möjlighet att på samma gång få både fortsatt tillväxt och minskad miljöpåverkan. Det är dock enkelt att visa att det skulle krävas enormt snabba förändringar i teknikutveckling och konsumtionsmönster ifall fortsatt ekonomisk tillväxt skulle kunna frikopplas från växande miljöpåverkan. Givetvis är denna fråga inget som en enskild kommun kan lösa.</p> <p>Vi föreslår att kommunerna i översiktsplanen diskuterar målkonflikten mellan å ena sidan <i>fortsatt ekonomisk tillväxt</i> och å andra sidan <i>minskad miljöpåverkan</i>. Frågan är alltför komplex för att lösas endast genom att hänvisa till ”miljödriven tillväxt”.</p>	<p>Synpunkten noteras. Denna målkonflikt har inte hanterats inom översiktsplanarbetet. Fortsatt diskussion behövs på både lokal och global nivå.</p> <p>Den fortsatta lokala diskussionen kommer att kunna fortsätta ibland annat fördjupade översiktsplaner.</p>
<p>Strandskydd och LIS-områden: I den nya översiktsplanen föreslås en <i>majoritet</i> av kommunens större sjöar bli LIS-områden. Det skulle innebära att det blir lättare att upphäva strandskyddet. Vi ser inte bärande skäl för att tillåta byggande – i huvudsak bostäder – närmare än 100 m från stränderna. Vi föreslår att allmänhetens tillgänglighet till sjöar och vattendrag väger tyngre än särintresset att exploatera strandnära områden.</p>	<p>Synpunkten noteras. De områden som föreslås som LIS-områden innebär en möjlighet för den enskilde fastighetsägaren att få dispens från strandskyddet prövad, inte att kommunen har tagit ställning för att områdena ske bebyggas eller exploateras. Om ny bebyggelse tillkommer inom LIS-områden beror på om initiativ tas och om det vid prövningen av lov, dispenser eller vid planläggning bedöms som lämpligt.</p>
<p>Hållbara kommunikationer och klimat: Det övergripande problemet i de kapitel som gäller klimat, transporter och energi är alla de målkonflikter som ÖP inte tar ställning till. Så länge man inte diskuterar grundorsaken till utsläpp av växthusgaser och ökade resursuttag, dvs. vår ekonomiska aktivitet, kommer man heller inte att få bukt med problemen.</p>	<p>Synpunkten noteras. Fortsatta diskussion om detta kommer att kunna ske ibland annat fördjupade översiktsplaner.</p>
<p>Energi: Satsningar på sol på hustak och småskalig vindkraft i kulturmiljöer ska uppmuntras.</p>	<p>Synpunkten noteras. Energifrågorna utvecklas i kommunernas energiprogram. Kommunernas syn på vindkraft kan, om kommunerna tar initiativ till det, också hanteras genom tematiska tillägg till en aktuell, antagen översiktsplan.</p>
<p>Biltrafik: Ge tydligare riktlinjer för hur man vill minska privatbilismen.</p>	<p>Planeringsinriktning/rekommendation i kap 9 kompletteras.</p>
<p>Flygtrafik: Ta konsekvenserna av planens egna resonemang och ge upp stödet till Dala Airport. Man försvarar fortsatt stöd till Dala Airport genom att hävda att kommunikationerna via tåg till Arlanda är</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>

för dåliga.	
Upphandling: Kommunerna bör lyfta fram upphandlingen som ett instrument för att stödja lokalt företagande, bidra till omställning av jordbruket till ekologisk produktion och för att minska matens klimatpåverkan i form av långväga transporter. Enligt de nya EU-reglerna för upphandling, som kan börja gälla i Sverige inom två år, ska nu även kommuner kunna upphandla lokalproducerad mat utan att hindra den gemensamma marknaden.	Synpunkten noteras. Hur upphandling kan användas som instrument hanteras i andra forum än i översiktsplaneringen.
Landsbygd: Vi föreslår att kommunerna bedriver en mer aktiv landsbygdspolitik för att säkerställa tillgången till ett basutbud av handel och service på de mindre orterna.	Synpunkten noteras. Båda kommunerna arbetar aktivt med landsbygdsfrågor bland annat service på landsbygden.
Kollektivtrafik: Kollektivtrafiken förstärks för att minska bilberoendet och underlätta boendet på mindre orter	Planen föreslår kollektivtrafikhuvudstråk med bytespunkter för att binda ihop stadsregionens omland med FalunBorlänge.
Naturvärden: Vi föreslår att FalunBorlänge tar ett regionalt ansvar för Sveriges åtaganden i Nagoyaplanen genom en vision om långsiktigt skydd för minst 17 procent av skogar och andra naturtyper inom kommunerna.	Synpunkten noteras. De mål som sätts för kommunernas naturvårdsarbete hanteras i kommunernas naturvårdsprogram. Synpunkten överlämnas till kommunernas naturvårdsansvariga.
Stora opåverkade områden: Vi föreslår att kommunerna i samverkan med Skogsstyrelse och skogsägare verkar för ett trakthyggesfritt skogsbruk på de skogsområden som utpekats som ”stora opåverkade områden”.	Synpunkten överlämnas till kommunernas naturvårdsansvariga.
Falu kommun	
Folkinitiativet för Faluns framtid	Kommentar
Medborgardialog: Kommunens bristande resurstilldelning till demokratisk förankring av översiktsplanen rimmar illa med de uttalade kommunala ambitionerna i Falun att bli Sveriges mest framstående demokratikommun. Det intresse som trots allt finns för översiktsplandiskussionen kan i mångt och mycket tillskrivas ideella föreningar och enskilda. Vi ifrågasätter om kommunledningen insett betydelsen av demokratisk förankring av den nya översiktsplanen. Vi är osäkra om kommunen betraktar översiktsplanen som viktig för framtiden. De alldeles för små resurserna som kommunen satsat på medborgardialogen har lett till att översiktsplanen är okänd för den stora kommunmajoriteten. Kommunerna har avvisat de ideella krafternas krav på till exempel förlängd samrådstid och fler debatter. Tidspressen är omotiverad.	Synpunkterna noteras. Fortsatt demokratisk process kommer att ske i den fortsatta rullande översiktsplaneringen.
Planen är otydlig. Det framstår till exempel som motsägelsefullt att vädja till medborgarnas vilja att välja miljövänliga transportalternativ, samtidigt som kommunerna framhåller och understödjer Dala Airports miljöstörandeverksamhet.	I översiktsplanen står att Dala Airport behövs så länge det inte finns tillräckligt bra tågförbindelser till Arlanda. Behovet av flygplatsen är relaterad till Dalabanans utveckling och när bra tågförbindelser finns kan flygplatsens betydelse omvärderas.
De flesta LIS-områden som redovisats är inte	De områden som föreslås som LIS-områden innebär en

namngivna på plankartan. Det är ett väsentligt allmänt intresse att få veta på vilka platser man avser att undanröja strandskyddet för att underlätta en exploatering.	möjlighet för den enskilde fastighetsägaren att få en dispens från strandskyddet prövad, inte att kommunen tagit ställning för att områdena ska bebyggas eller exploateras. Om ny bebyggelse tillkommer i LIS-områden beror på den enskilde fastighetsägarens initiativ. När den webbaserade översiktsplanen har tagits fram, vilket kommer att göras efter antagandet, kommer kartmaterialet vara mera tillgängligt och det kommer att gå att se kartorna i olika skalor.
Folkomröstning: Folkinitiativet för Faluns framtid har påbörjat en namninsamling för folkomröstning om översiktsplanen. Kommunfullmäktige skulle också själva kunna besluta om en folkomröstning av översiktplanen. Detta skulle på ett avgörande sätt förstärka bilden av kommun som menar allvar med försäkringarna om satsning på demokrati och förankring av viktiga kommunala beslut.	Synpunkten noteras.
Omställning Falun	Kommentar
Omställning Falun är ett ideellt nätverk av falubor som arbetar för ett långsiktigt hållbart samhälle. Vi bildades hösten 2009 och har idag drygt 200 personer i nätverket. Vi vill skapa ett samhälle där vi lever så att vi inte förbrukar eller förstör resurser som behövs för framtiden.	
Omvärldsanalys: Författarna till planen framstår som okunniga om de hot mänskligheten står inför. Bilden som ges är att vi i lugn takt kan arbeta vidare med tillväxten som huvudmål. I stort sett tecknas en bild där dagens utveckling ska fortsätta som hittills. Vi har allvarliga kriser i vårt samhälle, både globala kriser och lokala. För att en långsiktig översiktsplan ska vara ett verkningsfullt redskap måste de här kriserna lyftas fram i ljuset och analyseras. Vilka är de? Hur hänger de ihop? Hur går de att bearbeta med de redskap kommunerna har?	Synpunkterna noteras. Översiktsplanen hänvisar, som redovisades i samrådsredogörelsen, till underlag där fördjupad kunskap kan hämtas, t ex FN:s klimatpanel och Boverkets Vision 2025.
Medborgardialog: Förslaget saknar tydliga val mellan olika handlingsvägar. Det som föreslås framstår som den enda vägen - så vad finns att diskutera? Därmed tappar man två saker (1) möjligheten att utnyttja översiktsplaneinstrumentet till att få en bred information om framtidsfrågor till faluborna och (2) möjligheten att få en engagerad diskussion runt sådant som verkligen är väsentligheter för oss alla. Med målet att vara bäst i Sverige på demokrati borde ett alternativt upplägg vara givet.	Synpunkterna noteras. Fortsatt demokratisk process kommer att ske i den fortsatta rullande översiktsplaneringen.
Ge kommuninvånarna möjlighet att ta del av förslagen. De två första förslagen till översiktsplan har inte tryckts upp. Det har inte gett signalen att dokumentet är viktigt för invånarna. Det har hållits en del informationsmöten men de kan inte på något sätt ersätta en komplett text. Många kommuninvånare har inte en aning om ens att förslaget existerar, än mindre att det kan vara viktigt. En helt annan spridning måste till för att ens grundläggande demokratiska krav ska vara uppfyllda.	Synpunkten noteras. Båda kommunerna saknar aktuella kommundäckande översiktsplaner. Uppdraget från kommunstyrelserna genomförs med relativt begränsade resurser och en kort tidplan. Det har bedömts vara viktigt att få en aktuell översiktsplan som ger utgångspunkter för fortsatta processer i en rullande planering där medborgardiskussioner kommer att kunna fortsätta. Både före och under samråds- och utställningstiden har arbetet med översiktsplanen redovisats i media och ett antal öppet hus har hållits.

<p>Hållbarhet: Sätter man målet tillräckligt lågt är det inte svårt att nå det. I Falu kommun är det sedan länge etablerat med tre hållbarhetsområden som går igen i de tre hållbarhetsråden, i målprogram och åtgärdsplaner, i förslagen till bland annat översiktsplan och miljöprogram: miljö, folkhälsa och ekonomi/tillväxt. Men Falu kommun har en egen definition av hållbarhet som inte är i linje med Riodeklarationerna. Kommunens definition av hållbarhet styr tänkandet och i hög grad arbetet med översiktsplanen. Det finns politiska värderingar om tillväxt inbakade i förslaget, utan en öppen redovisning av att det existerar alternativ.</p>	<p>Synpunkten noteras. Översiktsplanen redovisar den gemensamma synen på utvecklingen i FalunBorlänge. Den blir därmed, när den antagits, det gemensamma uttrycket för <i>båda</i> kommunernas sammanvägda politiska värderingar. Den redovisar däremot inte enskilda partiets värderingar. Enskilda politiska partiets inställning till de olika frågor som ingår i planen skiftar, vilket har framgått under planprocessen. Se även ovan och i samrådsredogörelsen.</p>
<p>Översiktsplaneprocessen: Arbetet borde börja med att</p> <ul style="list-style-type: none"> -undersöka vilka hot och möjligheter vi står inför utan att snegla på vad som kan vara politiskt gångbart - teckna en framtidsbild -utifrån den framtidsbilden bör det för läsarna växa fram en tydlig bild av problem, möjligheter och vilka val av handlingsvägar som finns -utifrån ovanstående kan politikerna ge sin syn och eventuellt tala om vilka vägval de ser som de rätta och varför. <p>Så bör ett nytt förslag till översiktsplan utformas. Därefter bör en omfattande demokratisk process ta vid.</p>	<p>Synpunkterna noteras. Uppdraget att ta fram en gemensam översiktsplan har getts av kommunstyrelserna i Falun och Borlänge. Den politiska styrgruppen har tagit fram den framtidsbild som finns i översiktsplanen. Under samråd och utställning har det funnits möjlighet att föra fram synpunkter, och den politiska styrgruppen har sedan föreslagit vägval för vilka förändringar som ska göras i översiktsplanen innan den förs fram för antagande. Fortsatt demokratisk process kommer att ske i den fortsatta rullande översiktsplaneringen. Förslagen överlämnas till styrgruppen för den fortsatta rullande översiktsplaneringen.</p>
<p>Rullande process: Förslaget att ha en rullande process med en ständigt aktuell plan är utmärkt. Där måste kommunernas invånare bjudas in att delta. Tillsammans med en arbetsmetod i linje med den vi föreslår kan det ge många intressanta diskussioner och ett helt annat samhällsklimat.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>
<p>Rogs skifteslags samfällighetsförening</p>	<p>Kommentar</p>
<p>LIS-områden: Vi vidhåller att föreslagna LIS-områden är för snålt tilltagna och att hela Rogsjöns norra strand och Utgryckens västra strand skulle vara lämpliga LIS-områden.</p>	<p>Förslaget till LIS-områden har utgått från en systematisk analysmetod, där LIS-områden i första hand har identifierats inom bebyggelsestråk inom de delar av kommunerna som ligger utanför de två städerna samt vid några större sjöar och i ytterligare några små orter/områden där det finns gällande detaljplaner/områdesbestämmelser. Rogsjön är en av de sjöar som tagits med vid analysen. Möjligheten att bygga nära Rogsjön begränsas idag både av det generella strandskyddet och av de föreskrifter som finns med anledning av att sjön ännu är kommunens största vattentäkt. Länsstyrelsen har under utställningen haft invändningar mot redovisningen. De områden som fanns med i utställningshandlingen kvarstår och ändras inte. Redovisningen av LIS-områden är översiktligt gjord och det kan visa sig att ett tematiskt tillägg (om LIS-områden) till den då aktuella kommuntäckande översiktsplanen kan behöva tas fram inom den kommande rullande översiktsplaneringen. Urvalet är gjort med samma premisser som använts för övriga</p>

	stora sjöar och i bebyggelsestråken.
Metoden som använts syftar enbart till förtätning av befintlig bebyggelse. Även enskild bebyggelse kan ha stor betydelse för utveckling av landsbygden.	Utgångspunkten för metoden är den vägledning som finns i handboken från Naturvårdsverket, ”Strandskyddet – en vägledning för planering och prövning”, 2009:4 (utgåva 2). För enstaka enskilda bostads- eller fritidshus framgår det i handboken att ”endast i enstaka undantagsfall, huvudsakligen i glest bebyggda delar av landet kan ett hus anses ligga i anslutning till ett befintligt bostadshus om avståndet är tvåhundra meter”. Detta har varit en av utgångspunkterna för kommunernas metod att identifiera de redovisade LIS-områdena.
Vill träffa kommunen för att diskutera landsbygdsutveckling för vår bygd.	Fortsatt diskussion om denna del av Falun kommer att ske i den fortsatta rullande översiktsplaneringen och i andra pågående uppdrag. Önskemålet om träff överlämnas till de inom Falu kommun som arbetar med dessa processer.
Ryssjöns samfällighetsförening, Svartnäsbygdens vildmarksförening	Kommentar
Överklagar Översiktsplan FalunBorlänge	Eftersom en översiktsplan inte är juridiskt bindande kan innehållet inte överklagas. Det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om antagande och ändringar av översiktsplanen. Om översiktsplanen inte har tagits fram på ett lagenligt sätt kan beslutet om antagande överklagas.
Vindkraft: Vill att översiktsplanen ändras i Svartnäsbygden där intresseområde för vindbruk utpekats. Området har rika natur-, kultur- och landskapsvärden och delar är riksintresse naturvård och Natura 2000.	Redovisningen av vindbruksområden i översiktsplanen uttrycker kommunernas syn på var denna markanvändning ska ges företräde vid avvägningar i beslut om förändrad användning. Den innebär inte att vindkraftsetableringar kommer att komma till stånd inom alla dessa områden. Etablering av vindkraftsanläggningar sker på initiativ av intressenter och prövas enligt gällande lagstiftning. Texten i kap 12 kompletteras med den dom i Svea hovrätt/Mark- och miljööverdomstolen som togs 2014-01-24 avseende Bergvik Skog AB:s ansökan om tillstånd som berör områden för vindbruk/skogsbruk som finns med som förändrad markanvändning i översiktsplanen.
Vill att området i stället redovisas som rekreationsområde för vildmarksliv med högt naturvärde.	Översiktsplanens redovisning av områden för vindbruk ändras inte. Den utesluter inte att dessa markområden kan användas för friluftsliv, rekreation och naturupplevelser.
Svartnäsbygdens vildmarksförening	Kommentar
Vindkraft: Yrkas på att område för vindkraft i nordöstra hörnet av Falu kommun förändras och förminskas. Sex berg ska tas bort, enligt bland annat Svea hovrätt: Mörtåsen, Enviksberget, Hynsbacken, Båtpersberget, Spaksjöberget och Himmelsberget.	Redovisningen av vindbruksområden i översiktsplanen uttrycker kommunernas syn på var denna markanvändning ska ges företräde vid avvägningar i beslut om förändrad användning. Den innebär inte att vindkraftsetableringar kommer att komma till stånd inom alla dessa områden. Etablering av vindkraftsanläggningar sker på initiativ av intressenter och prövas enligt gällande lagstiftning. Texten i kap 12 kompletteras med den dom i Svea hovrätt/Mark- och miljööverdomstolen som togs 2014-01-24

	avseende Bergvik Skog AB:s ansökan om tillstånd som berör områden för vindbruk/skogsbruk som finns med som förändrad markanvändning i översiktsplanen.
Föreslår att Svartnäs-Ryssjönområdet tas i anspråk för friluftsliv, rekreation, naturupplevelser och turism och att detta markeras tydligt i översiktsplanen.	Översiktsplanens redovisning av områden för vindbruk ändras inte. Den utesluter inte att dessa markområden kan användas för friluftsliv, rekreation och naturupplevelser.
Svärdsjö Intresseförening	Kommentar
Trådlös bredbandsinfrastruktur: Trådlös bredbandsinfrastruktur saknas bland de strategiska frågorna. Eftersom vindkraftvek kan påverka civil radiokommunikation är det viktigt att intresseområden för vindbruk inte försvårar trådlös bredbandsinfrastruktur, speciellt som de områden som är avsatta för vindbruk i utställningshandlingarna också är de områden där markbundet bredband i fibernät inte är lönsamt.	Det är den politiska styrgruppen som har pekat ut de strategiska frågor som ska behandlas i översiktsplanen. Vid all vindkraftetablering genomförs samråd om bland annat påverkan på civil och militär radiokommunikation.
En ny planeringsinriktning bör införas i kap 9: FalunBorlänge ska ta fram policyer för marktillträde liksom för placering av master och annan trådlös bredbandsinfrastruktur för att säkra (trådlös) bredbandsinfrastruktur.	Texten i kap 9 kompletteras om trådlös bredbandsinfrastruktur, men någon ny planeringsinriktning införs inte.
Trafik: I kapitel 9 Hållbara kommunikationer saknas de regionala intressena i stor utsträckning. Endera är det riksintressen eller rent kommunala intressen och specifikt den tvåkärniga staden FalunBorlänges intressen som togförs. Vägarna bör indelas i riksintresse och regionintresse och planeringsinriktning/rekommendationen om riksintresse ska kompletteras med regionalt intresse.	Det är staten genom Trafikverket som pekar ut vilka vägar som är av riksintresse för kommunikation. Något motsvarande system finns inte för kommunikationer av regionalt intresse. Falu och Borlänge kommuner kan inte på egen hand peka ut vägar av regionalt intresse i en översiktsplan.
Vällans fiskevårdsområdesförening, Aspeboda Kopparbergs viltvårdsområde	Kommentar
Bebyggelse vid Vällan: Det finns inom det planerade området ett rikt fågelliv med bl.a. sällsynta fågelarter. Dessutom finns då och då björn, varg, vildsvin, älg, rådjur, hjort m fl. arter i området. Det bedrivs även en långsiktig plan, som finansieras av Hav- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen Dalarna, om återintroduktion och bevarande av den starkt utrotningshotade flodkräftan. Dessa djurarter kommer att starkt hotas om skog och mark runt Södra Vällan och dess västra delar exploateras.	Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16 och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter. Detta gäller även för fiskevårdsområdesföreningen och viltvårdsområdet.

Borlänge kommun	
Borlänge Dragracing Klubb	Kommentar
Motorsportanläggning: Vi vill anlägga en dragracingbana/motorsportsanläggning i anslutning till Dala Airport, för att kunna anordna motorrelaterade tävlingar och arrangemang på hemmaplan. Vi har vid tidigare tillfällen överlämnat kartmaterial och planeringsdokument till kommunen. Vi vill att detta område redovisas på översiktsplanen.	Marken som är tänkt att användas är en taxibana på flygplatsen Dala Airport. Marken ifråga ägs av Dala Airport/Dalaflyget AB och flygverksamheten måste tillåta att tävlingar kan hållas. Dala Airport har förklarat att man inte kan tillåta en permanent dragracingbana i närheten av flygplatsanläggningen. Anledningen är osäkerhet kring konsekvenser för flygplatssäkerhet, tillstånd med mera. Område för dragracingbana kommer därför inte att redovisas i översiktsplanen.
Dalsjö byförening	Kommentar
Vägreservat Ornäs: Vi anser att vägreservatet har spelat ut sin roll och bör tas bort. En väg kommer att distansera Dalsjö från Ornäs och försvåra för gångtrafikanter/skolbarn mellan Dalsjö och Ornäs, samt skära av mellan Ornäs skola och friluftsområdet vid Kråkbacken. Vi anser att vägen är en direkt konflikt med bevarandet av kulturmiljön i det utvidgade riksintresseområdet.	För att utveckla Ornäs måste genomfartstrafiken minska. Vägreservatet ligger kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering. I planeringen av en framtida väg måste påtalade barriäreffekter lösas.

Privatpersoner

Det är inte tillåtet enligt personuppgiftslagen att publicera namn på privatpersoner på kommunernas webbplatser. Därför är de yttranden som kommit in från privatpersoner enbart nummerade i den version av det särskilda utlåtandet som visas på webbplatserna. Det går bra att kontakta kommunerna för att få ta del av de PDF-versioner av samrådsredogörelse och utlåtande, där namn på privatpersoner finns med.

1.	Kommentar
Bebyggelse vid Vällan: Eftersom översiktsplanen, som omfattar byggnationer, vägar mm kommer att påverka det redan befintliga boendet i området Götgården både vad gäller fritidsboende och åretruntboende, kommer vi att följa ärendet med stort intresse och även informera övriga medlemmar i Götgårdens Byförening vid nästa årsmöte.	Informationen noteras.
2.	Kommentar
LIS-område: Jag önskar att LIS-området vid Stora Länsan utökas efter första husgruppen på sjöns östra sida, mot söder, så att min fastighet omfattas.	Det är inte möjligt att begära eller ansöka om LIS-områden. Enskildas önskemål om dispenser från strandskydd hanteras i samband med ansökan om lov/tillstånd. Förslaget till LIS-områden har utgått från en systematisk analysmetod, där LIS-områden i första hand har identifierats inom bebyggelsestråk inom de delar av kommunerna som ligger utanför de två städerna samt vid några större sjöar och i ytterligare några små orter/områden där det finns gällande detaljplaner/områdesbestämmelser. Analysen är översiktligt gjord och det kan visa sig att ett tematiskt tillägg (om LIS-områden) till den då aktuella kommuntäckande översiktsplanen kan behöva tas fram

	i den kommande rullande översiktsplaneringen. Det pågår för närvarande en översyn av strandskyddslagstiftningen. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.
3.	Kommentar
Kap 9 Hållbara kommunikationer: Hållbara kommunikationer definieras inte. Det saknas analys av hur trafikplaneringen varit tidigare.	Med hållbart resande menas i första hand resande med hållbara färd sätt såsom gång-, cykel- och kollektivtrafik och att resor inte behöver genomföras alls. I andra hand kan även en effektivare bilanvändning, i form av exempelvis bilpool eller samåkning, och i viss mån också resor med fossilbränslefria och bränslesnåla fordon räknas som hållbart resande. Hållbar utveckling behandlas i kap 2. Inledningen till kap 9 kompletteras.
9.1 Klimatpåverkan: Varför ska inte all typ av miljöpåverkan minskas?	Påverkan på klimatet är den av trafikens samlade miljöpåverkan som är viktigast att åtgärda. Det utesluter inte att även annan miljöpåverkan från trafiken ska minskas, till exempel påverkan på luftkvalitet och minskat buller.
9.3 Cykeltrafik: Nuläge bör beskrivas på detaljnivå. Restids- och reslängskvoter bör redovisas för sträckor inom tätorten.	Översiktsplanen behandlar frågor på en övergripande nivå. I de fördjupade översiktsplaner som föreslås för städerna kan cykeltrafiken detaljstuderas. I Falun har kommunfullmäktige nyligen antagit en ny cykelplan.
Möjligheten att ta med cykel på kollektivtrafik har glömts bort, viktigt för enhetlig cykelresa.	Idag går det att ta med cykeln på de bussar som trafikerar landsbygdstrafiken. Önskemålet förmedlas till kollektivtrafikmyndigheten och Dalatrafik.
Cykelbanornas kontinuitet och underhåll tas inte upp.	Detta behandlas i kommunernas cykelplaner.
9.4 Busstrafik: Är el ett förnyelsebart drivmedel?	Det beror på hur den är producerad.
Trådbussar bör utvärderas i städernas planer.	I de fördjupade översiktsplaner som föreslås för städerna kan frågan om trådbussar behandlas.
9.5 Järnvägstrafik: Utsläpp av farliga ämnen beror till största delen på framdrivningskällan och inte på om man kör på spår.	Synpunkten noteras.
Ingen prioritering görs vad som är viktigast: Dalabanan eller sträckan Falun-Borlänge.	Det framgår av översiktsplanen att dubbelspår mellan Falun och Borlänge är viktigare än Dalabanan.
Järnvägstrafiken är överlagset störningskänsligast, vilket måste tas med i bedömning om tillgänglighet	Synpunkten noteras.
Miljökonsekvensen med mer tåg blir att Sveriges radioaktiva avfall ökar eftersom nästan vartannat tåg i Sverige går på kärnkraft.	Synpunkten noteras.
Förändringar på Dalabanan drabbar i hög grad andra kommuner med mer buller och behov av mer markanvändning, vilket givetvis försämrar miljön	De kommuner som yttrat sig under samråds- och utställningstiden är alla positiva till snabbare tågtrafik längs Dalabanan.
9.6 Biltrafik: Vilka konsekvenser uppstår om privatbilstrafiken minskas? Det finns ju en anledning till varför den finns.	Många bilresor görs idag slentriamässigt och kan utan problem ersättas med cykel utan att resans syfte ändras. Om privatbilismen minskar kan gång- och cykeltrafik få ett större utrymme i gaturummet, och luftföroreningar och påverkan på klimatet minskar
Hur knyter E16 bättre samman orterna än de gamla vägnumren?	Ett sammanhållet stråk med ett vägnummer och inte flera olika gör att det är lättare att se sammahanget.
9.7 Flygtrafik: Ingen definition anges för vilka	Om situationen ändras för flygets miljöpåverkan kan de

kriterier man just här använder för hållbart. Om flygtrafiken om några år flyger enbart på förnybart bränsle, är det hållbart? Är det mindre hållbart att 15 personer samåker i ett flygplan än att 15 bilar går samma sträcka?	ändringar det kan medföra för FalunBorlänge behandlas vid kommande översyner av översiktsplanen.
Varför skulle inte flygtransporter underlätta även för myndigheter och privatpersoner?	Motivet för att behålla flyget är att underlättar för näringslivet.
Borlänge är idag den enda ort i Sverige som har flygförbindelse till Stockholm, Göteborg och Malmö. Falun är tillsammans med Smedjebacken och Rättvik de enda kommunerna i Dalarna som saknar möjlighet att ta emot flygplan. Från Dala Airport finns förutom reguljärflyg (till 4 flygplatser) och charterflyg även möjlighet att med privatflyg nå över 250 flygplatser i Sverige och ett ännu större antal i utlandet samt givetvis det omvända för besökande till regionen. Lite info som inte verkar ha fått någon plats i planen: Med privatflygplan som drar 0,7 l/mil vid 180 km/h och färdas fågelvägen kan sådana alternativ vara det mest både tids- och miljöeffektiva för en del resor. T.ex. Borlänge-Östersund direkt istället för först använda energin åt fel håll till Arlanda och sen flyg dit eller en 6 timmar lång bilresa med högre bensinåtgång.	Informationen noteras.
Det är inte den nordvästra delen av FalunBorlängeområdet som ligger utanför hinderytan utan den nordöstra. Dessutom förkortas ytan MSA.	Texten i kap 9.7 ändras.
I översiktsplanen borde nämnas att nybebyggelse inte bör ske där bullerstörningar från Dala Airport kan förväntas eller där hinderytan vid start och landning påverkas.	Översiktsplanen tar upp frågan om hinderfrihet för flygtrafiken. Kap 13 kompletteras med en planeringsinriktning/rekommendation om buller.
Dala Airport är en av de få, kanske den enda, flygplatser i Sverige som kan utnyttjas för stora flygtävlingar som t.ex. VM i segelflyg och har därför även en viktig funktion ifråga om idrotts- och sportaktiviteter.	Informationen noteras.
9.8 Godstransporter: Godstransporter är långt ifrån bara stora godsvolymer. Det kan vara minst lika viktigt att snabbt få fram en reservdel från eller till Malmö.	Synpunkten noteras.
4.	Kommentar
Bebyggelse vid Vällan: Fem familjer protesterar mot ytterligare exploatering av området, emedan det redan är exploaterat till stor del och hotas från flera håll och kanter. De skogs- och naturområden som ännu finns kvar runt sjön behövs även i fortsättningen för rekreation och fritidsaktiviteter, både för dem som bor vid sjön och övriga besökare.	Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjudad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process

	kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.
<p>Vägreservat: En ny väg i vägreservat mellan väg E16 och väg 293 skulle innebära en stark miljöpåverkan med ökat buller och föroreningar för de boende runt sjön Vällan (och i Aspeboda), och för alla som söker naturen i närhet till Falun. Med en ny väg så nära riskerar vi att fåglar och även andra djur försvinner från området.</p> <p>Vi besväras redan idag av bullret från E16/riksväg 50 mellan Falun och Borlänge. Från Falu-krossen på Kniptjärnsberget kan det bullra ihållande och mycket störande, och ytterligare buller vill vi inte ha. Vi föreslår därför en annan sträckning av denna väg.</p>	Detta reservat har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.
5.	Kommentar
<p>Lugnetområdet/Lugnets naturreservat: Lugnets naturreservat borde lyftas fram mer i översiktsplanen som ett tätortsnära naturområde.</p>	Lugnet är redovisat som naturreservat på mark- och vattenanvändningskartan och har självklart ett stort värde som tätortsnära rekreationsområde. Reservatet är juridiskt bindande och har därmed en starkare ställning vid beslut om ändringar i markanvändningen än redovisning som rekreationsområde/jord- och skogsbruk.
<p>Det finns problem med reservatets tre olika ändamål: 1. att bevara och utveckla området som en förutsättning för aktivt nyttjande av riksskidstadion/Lugnetanläggningen; 2. att bevara området som närströvsområde för tätorten Falun; och 3. att så långt möjligt bevara det småskaliga jordbrukslandskapet. Det är bara den första punkten som kommunen lever upp till. Omfattande kritik mot skötseln av reservatet har i stort sett resulterat i fortsatta ingrepp trots påpekanden från länsstyrelsen.</p>	De problem som finns relaterat till naturreservatet olika syften kan inte behandlas i den gemensamma översiktsplanen. Synpunkterna förmedlas till Falu kommuns trafik- och fritidsförvaltning.
<p>Störningar: Verksamheten på Lugnet är störande för kringboende genom snöproduktion (buller, vattendimma, rimfrost), evenemang på Lugnet (buller, avgasrök, trafikstörningar). Förslag om att tillstånd ska sökas för störande aktiviteter har avvistats av Lugnetförvaltningen.</p>	Synpunkterna är kända sedan tidigare men förmedlas om igen till Falu kommuns trafik- och fritidsförvaltning och miljöförvaltning.
6.	Kommentar
<p>Bebyggelse Trumsveden: Vi vill bebygga ett markområde i Trumsveden, antalet tomter får avgöras i samråd med er. Området ligger mellan städerna och har cykelavstånd till kollektivtrafik. En VA-sanering behövs kring sjön Liljan. Vi föreslår ett VA-system som heter Dubbletten.</p>	Översiktsplanen ger inte stöd för en större planerad bebyggelseutveckling. Kompletterande bebyggelse i mindre omfattning prövas genom förhandsbesked eller detaljplanering på fastighetsägarens initiativ. VA-frågan måste lösas i ett större sammanhang på båda sidor kommungränsen.
7.	Kommentar
<p>Kartredovisning: Kartorna är svårlästa</p>	När den webbaserade översiktsplanen har tagits fram, vilket kommer att göras efter antagandet, kommer kartmaterialet vara mera tillgängligt och det kommer att gå att se kartorna i olika skalor.
Näringslivsutveckling och ekonomisk hållbarhet:	Det har inte ingått i det nu genomförda

Hur hänger näringslivsutvecklingen ihop med befolkningstillväxten på 5000 personer på 10 år? Vad behövs för att basindustrin ska klara framtiden. Den ekonomiska hållbarheten behandlas inte tillräckligt.	översiktsplanarbetet att gå på djupet i denna typ av analyser. Synpunkten överlämnas till styrgruppen för den fortsatta rullande översiktsplaneringen.
Biltrafik: Under den kommande 10- till 20-årsperioden kommer säkerligen el-bilen att få en betydligt större andel av fordonsparken. Något resonering om detta finns inte i planen.	Även om bilarna kan bli miljövänligare bör biltrafiken minska, för att kunna nyttja gatumark effektivare och ge gång-, cykel- och kollektivtrafik mer utrymme. Utmed E16 ska det finnas tillgång till alternativa drivmedel som till exempel gas och laddstolpar för elfordon.
Bostäder: Stränderna kring Ösjön-Runn är generellt attraktiva. Det borde vara möjligt att kombinera biologiskt liv, rörligt friluftsliv och strand nära boende.	Detta kommer att utredas i den kommande gemensamma fördjupade översiktsplanen för Runn.
LIS-områden: Låt Sunnanö vara ett LIS område i sin helhet som utgångspunkt för en fördjupad ÖP. Det går nämligen i min värld inte att komma med nya LIS-områden i en fördjupad ÖP om ett LIS område inte finns redovisat i den övergripande ÖP.	I den fördjupade översiktsplan för Runn som föreslås i översiktsplanen kan det bli möjligt att göra en djupare analys, lägga till eller utöka LIS-områden i mindre omfattning, även att bort områden. Det är bara det område som omfattas av strandskydd, alltså 100 meter från strandlinjen, som kan läggas ut som LIS-område. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.
Samrådsredogörelsen: Hänvisar till samrådsyttrandet och ogillar att privatpersoner anonymiserats i samrådsredogörelsen på nätet.	Det är inte tillåtet enligt personuppgiftslagen att publicera namn på privatpersoner på kommunernas webbplatser. Det går bra att kontakta kommunerna för att få de PDF-versioner av samrådsredogörelse och utlåtande, där namn på privatpersoner finns med.
8.	Kommentar
Allmänt: Planen borde peka ut var bebyggelse, LIS-områden och vindkraft är olämpliga, för att skapa möjligheter för lokala entreprenörer och intressenter att agera utifrån marknadens efterfrågan.	Det är ett tänkbart sätt att göra en översiktsplan. I Översiktsplan FalunBorlänge har vi istället valt att visa var en viss markanvändning ska ges företräde. I kommande fördjupade översiktsplaner kan det vara möjligt att för vissa frågor redovisa var viss markanvändning är olämplig.
Jordbruksmark: Hur ny bebyggelse ska kunna komma till stånd utan att ta jordbruksmark i anspråk bör analyseras närmare.	I översiktsplanen föreslås ingen ny bebyggelse på jordbruksmark utanför tätorterna. De tillkommande planerade bostads- och arbetsplatsområden som redovisas på mark- och vattenanvändningskartan ligger i huvudsak i skogsmark. Det framgår i kap 3 att stor restriktivitet ska gälla när brukningsvärd jordbruksmark berörs.
Befolkningsfördelning: Inom Falu kommun bor 33 % utanför centralorten och inte 17 % som anges på sidan 8 i planen.	83 % av befolkningen bor antingen i städerna eller i de mindre tätorterna, och resterande 17 % bor i tätorternas omland. Texten i kap 1 ändras.
Serviceorter: Aspeboda och Sågmyra bör redovisas som serviceorter	De serviceorter som redovisats kvarstår utan förändring. Det framgår i kap 2 att det finns service även i andra mindre tätorter som bidrar till att göra dessa delar av kommunerna till attraktiva boendemiljöer. I Aspeboda har det till exempel nyligen uppförts en ny skola.
Motorburna fritidsaktiviteter: Kommunerna bör anvisa platser där aktiviteter med fyrhjulingar, snöskotrar och terrängmotorcyklar får utföras, ev. en	I den fördjupade översiktsplanen för Runn kan de delar av förslaget som berör Runn behandlas. Förslaget förmedlas också till kommunernas fritidsansvariga.

led mellan städerna med rastplatser längs med Runn.	
Vattenkvalitet: Vi förväntar oss att kommunerna tar tag i både problemet med övergödningen i Lilla Aspan och vattenkvaliteten i vattnet som kommer från Fågelmyra	Lakvatten från Fågelmyra pumpas till reningsverk i Borlänge kommun. Borlänge Energi gör kontroller av dricksvattenkvaliteten i brunnar i närheten av Fågelmyras avfallsanläggning. Hittills har kontrollerna inte påvisat några föroreningar som härrör från Fågelmyra. I Falu kommuns VA-plan finns Aspebodaområdet (längs Aspåns dalgång) upptaget för utbyggnad av allmänt VA med byggstart 2018. Genom utbyggnaden minskas utsläppen från enskilda avlopp och en viktig orsak till problemen med övergödning i Lilla Aspan åtgärdas.
Tågtrafik: Det är naivt och förvånande att lokala politiker och planerare fortfarande tror att regeringen skall satsa 5-6 miljarder på ett dubbelspår som går parallellt med en motorväg. Gör om hela översiktsplanen med utgångspunkt från att det inte blir något dubbelspår. Slopa persontrafik mellan städerna på järnväg och ersätt den med bussar till ett resecentrum i Borlänge.	Dubbelspåret behövs inte främst för persontrafik mellan Falun och Borlänge. Sträckan är en del av Bergslagsbanan, ett viktigt stråk för både person- och godstransporter både norr och söder ut i Sverige via Gävle och Mjölby. Att behöva byta transportmedel både i Falun och i Borlänge är inte attraktivt för resenären.
Den aktuella sträckningen för dubbelspåret strider mot intentionerna i planförslaget att spara jordbruksmark. Ca 30 ha åker kommer att tas i anspråk. Dessutom förstör man möjligheterna att bedriva jordbruk för tre av Faluns väldigt få aktiva heltidsjordbruk. Under 15 år har det legat ett reservat på 400m runt sträckningen som begränsar markägarnas möjligheter att utnyttja marken. Detta är helt otillfredsställande och hindrar utvecklingen i regionen.	Skogs- och jordbruk går fortfarande att bedriva inom reservatet. Kommunerna försöker få Trafikverket att precisera dragningen av den nya järnvägen så att järnvägsreservatets bredd ska kunna minskas åtminstone på vissa sträckor.
9.	Kommentar
Bebyggelse vid Vällan: Vi har två fastigheter i Götgården vilka vi nyttjar som sommarboende. Då dessa ligger, vad vi kan uttyda, inom eller i närheten av det aktuella planområdet, känner vi oro för att förändringen blir till nackdel för vårt brukande. Redan i "Områdesbestämmelser för fritidshusområdet i Götgården-södra Vällan" stod att läsa: "Det alternativ, som kommunen förordar, är i stället att genom olika bestämmelser göra fritidshuset i Götgården och den kvarvarande delen av Södra Vällan mera attraktivt för fritidsboende än för permanentboende." Det ovan citerade är anledning till att vi "satsat" medel i detta sommarboende. Därför motsätter vi oss en utbyggnad av den art som nämns i "Översiktsplan FalunBorlänge".	Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter
10.	Kommentar
Bebyggelse: Varför ha en stadskärna mitt emellan städerna och minska tillgången till skog och mark för befintlig bebyggelse? Det skulle väl bidra till ökad folkmängd, ökade resor och ökad konsumtion?	I översiktsplanen föreslås ingen stadskärna mellan städerna. När nya bostadsområden ska byggas föreslås att de ska byggas i städernas utkant i riktning mot den andra staden.

<p>Jord- och skogsbruk: Det är med oro för framtiden som jag och flera jord och skogsbrukare inte kan satsa fullt ut på våra näringar eftersom det närsomhelst kan fattas beslut om tex järnväg eller nya bostadsområden.</p>	<p>I översiktsplanen föreslås ingen ny bebyggelse på jordbruksmark utanför tätorterna. Kommunerna försöker få Trafikverket att precisera dragningen av den nya järnvägen så att järnvägsreservatets bredd ska kunna minskas åtminstone på vissa sträckor.</p>
<p>11.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Vi vill härmed lämna in våra protester mot en nybyggnation av Södra Vällan. Vi har sommarstuga på Vällanstigen och tycker att den härliga miljön runt sjön Vällan ska bevaras. Mycket fina bär- och svampmarker, bra promenadvägar, cykelvägar och motionsvägar. Bygg inte sönder vårän härliga miljö.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p>
<p>12.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Som fastboende vid Södra Vällan hoppas jag innerligt att det inte kommer att bebyggas längst vattenkanterna och i synnerhet inte på det som idag är “hyggeskanten” och som gränsar mot vår tomt. Markerna runt oss används flitigt som rekreatiomsområde av hund/hästägare, motionärer och barnfamiljer - inte bara av närboende utan även av stadsbor både från Falun och Borlänge - . Och det vore synd att bygga bort ALL mark.</p> <p>Uppe på “den platta delen” av det markerade området, kan jag tycka att det känns som ett mindre ingrepp och kan väl se en liten, liten fördel med om det kommer kommunalt vatten & avlopp i närheten av oss.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p>
<p>13.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Cykeltrafik: Det borde byggas en cykelväg intill vägen mellan Stora Tuna kyrka och Tylla, för att öka trafiksäkerheten.</p>	<p>Det är Trafikverket som ansvar för vägen mellan Stora Tuna kyrka och Tylla. När Borlänge kommuns cykelplan revideras kan en ny cykelväg behandlas där. Frågan förmedlas också till Trafikverket.</p>
<p>14.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse norra Tjärna: Jag vill att bilagda område tas med och redovisas i översiktsplanen som ett område för bebyggelse med småhus. Eftersom området ligger inom skyddszon för vattentäkten har jag som underlag för min begäran låtit konsultfirman Ramböll utreda och upprätta ett utlåtande där det visas hur risker för föroreningar hanteras. I utlåtandet</p>	<p>Den gemensamma översiktsplanen behandlar inte markanvändningen i städerna i detalj. I den kommande fördjupningen av översiktsplanen för Borlänge tätort kan frågan om bebyggelse i norra Tjärna behandlas.</p>

<p>visas att risker utan större tekniska svårigheter kan elimineras vid bebyggelse.</p>	
<p>15.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>LIS-område: Vi vill att våra fastigheter vid Gylle fåbodas läggs ut som LIS-område för att undvika onödiga hinder för såväl framtida näringsverksamhet som vårt fritidsboende. På 1960 talet anlades där ett dammsystem för fiske och rekreation i en dalgång tillsammans med några fritidshus. Under senare tid har vi bedrivit utbildningsverksamhet för skolor och företag i allt från teambuilding och knuttimringskurser till järnframställning och smide. Bygglov för medeltidsinspirerade timmerhus har också beviljats.</p>	<p>Det är inte möjligt att begära eller ansöka om LIS-områden. Enskildas önskemål om dispenser från strandskydd hanteras i samband med ansökan om lov/tillstånd. Förslaget till LIS-områden har utgått från en systematisk analysmetod, där LIS-områden i första hand har identifierats inom bebyggelsestråk inom de delar av kommunerna som ligger utanför de två städerna samt vid några större sjöar och i ytterligare några små orter/områden där det finns gällande detaljplaner/områdesbestämmelser. Analysen är översiktligt gjord och det kan visa sig att ett tematiskt tillägg (om LIS-områden) till den då aktuella kommuntäckande översiktsplanen kan behöva tas fram i den kommande rullande översiktsplaneringen. Det pågår för närvarande en översyn av strandskyddslagstiftningen. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.</p>
<p>16.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Området runt Vällan har sedan länge karaktär av fina rekreationsområden och friluftsliv med unika egenskaper när det gäller natur och skog samt uppskattade bär- och svampmarker. Det är mycket uppskattat av fast boende, sommarstugeägare och besökare från Falun med omnejd likväl som utländska besökare. Genom området går även den historiska s.k. ”Kåres väg” vilken många besöker. Sjön Vällan har haft mycket god vattenkvalité under lång tid och att arbete pågår med att plantera in nya flodkräftor, vilket även Länsstyrelsen stöder. Karaktären på området kommer att påverkas mycket negativt av föreslagna bebyggelse för bostäder och arbetsplatser. Vi framför vår oro över och protest mot dessa förslag i översiktsplanen.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p>
<p>Vägreservat: Den planerade vägen mellan rv50 och väg 293 skulle innebära stora ingrepp i området samt tillföra en hel del buller.</p>	<p>Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.</p>
<p>17.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Vi förstår att det är angeläget att finna ny mark för bebyggelse. Sjönära tomter lockar alltid. Men vi föreslår att man håller en lunga fri från exploatering, se bilagd karta. En kommun med lockande ”Rörligt friluftsliv” värderas ofta mycket högt. Att hålla detta område levande utan nyexploatering tror vi skulle vara mycket värdefullt för människor boende i Falun. Genom den föreslagna bebyggelsen stänger man dessutom av den finaste marken för många fler människor än man gör den tillgänglig för.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process</p>

	kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.
Ett förslag är att inte bromsa redan befintlig bebyggelse – låt de människor som redan har tomter och hus kunna nyttja detta bättre och även till permanent boende. Spar de fria strandremsor som finns idag så folk kommer ner till sjön. Vällan utnyttjas mycket även vintertid för skidåkning. Vårt förslag är att göra en promenad och cykelväg runt sjön genom att utnyttja redan befintliga stigar och vägar. Detta område kan även nås från Borlängehållet.	Se ovan. Idéerna kan tas omhand i kommande planprocesser.
18.	Kommentar
<p>Stadsodling: Stadsodling som en del av hållbar utveckling är viktigt i dagens urbana samhälle med miljöproblem, ökad segregation och dålig ekonomi. Att ha tillgång till en bit odlingsbar mark kan innebära både färsk grönsaker och mindre utgifter samtidigt som det bidrar till en bättre närmiljö. Odlingslotter inom ett område ger också möjlighet för människor att lära känna varandra genom delade odlingserfarenheter. Stadsodling berör alla hållbarhetsaspekter med tonvikten på den sociala.</p> <p>Med erfarenheterna från 2013 års odlingar vill vi i projektet se stadsodling i Falun som ett ständigt utvecklande av befintliga och nya områden. För att säkerställa de erfarenheter man vunnit i projektet är det av vikt att översiktliga målformuleringar vad gäller långsiktig hållbarhet finns med i kommunens översiktsplan. Ett antal tillägg föreslås till översiktsplanen för att säkerställa en framtida stadsodling och lokal produktion av livsmedel.</p>	<p>Att det finns odlingsmöjligheter i städerna är viktigt och behandlas i kap 7.3. Formuleringar om långsiktig hållbarhet finns i framtidsbilden och i kap 2. Översiktsplanen behandlar gemensamma mark- och vattenanvändningsfrågor på en övergripande nivå. Hur stadsodling ska kunna utvecklas kan behandlas i de kommande fördjupade översiktsplanerna för städerna. Kap 4 och 7 kompletteras.</p>
19.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan: Jag anser att planerad bebyggelse kring sjön Vällan i allmänhet och östra delen av Vällan i synnerhet inte ska genomföras. Området är ett utpräglat friluft- och rekreationsområde med mycket folk i rörelse som behöver bevaras samtidigt som det har en säregen karaktär med till stor del små sommarstugor. Denna kommer att förloras vid ytterligare bebyggelse.</p> <p>Vidare anser jag att sjön inte ska belastas ytterligare med tanke på dess skick. Även om kommunalt avlopp dras fram och ansluts till nya fastigheter kommer t.ex. dagvatten att öka det miljömässiga trycket på sjön ännu mer än vad den redan är. Sjöns nuvarande skick lämnar mycket att önska.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p>
20.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan: Översiktsplanen är helt förkastlig. Byggnation är olämplig så länge</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot</p>

skjutbanan finns kvar med störande ljud. Industriområde är olämpligt nära bostadshus och sommarstugor så nära en sjö.	Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.
Vägreservat: Att bygga en väg med tung trafik med luftföroreningar är inte miljövänligt vid en sjö som är under uppbyggnad av ett nytt flodkräftsbestånd.	Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.
21.	Kommentar
Bebyggelse vid Vällan: Helt fel att ha arbetsplatsområden vid södra Vällan. Gör man det förlorar området helt sin karaktär av rekreationsplats för både boende, sommarstugeägare och andra besökare. Lagg företag vid City Gross istället.	Områdena närmast sjön redovisas som framtida bostadsområden. De redovisade framtida arbetsplatsområdena ligger dels i anslutning till Tallens trafikplats och dels i anslutning till den nuvarande bergtälten.
22.	Kommentar
Tågtrafik: Det vore ett stort resursslöseri och kapitalförstöring att riva upp en nyupprustad och väl fungerande järnväg. Nuvarande järnvägssträckning borde ha en given plats i ett system för en utvecklad kollektivtrafik mellan städerna och även för bostadsområden däremellan.	Synpunkten noteras. En ny järnväg med dubbelspår ger möjlighet till utvecklad kollektivtrafik och att också behålla befintlig järnväg är inget bra resursutnyttjande. Dessutom medför järnvägen en barriäreffekt för utveckling av det rörliga friluftslivet och boende vid Runn samt begränsar tillgängligheten till strandområdet.
Ett alternativ till nytt dubbelspår skulle kunna vara ett nytt enkelspår enligt UA4 ovan samt bibehållande av nuvarande sträckning. Fördelarna skulle vara lägre investeringskostnader och smalare korridor, som nu är upp till 400 meter bred, och således innebära mindre intrång i omgivningen.	Det är bättre att samla spåren till en sträckning än att sprida ut dem till flera sträckor både ur drift-, underhålls- och störningssynpunkt. Dessutom kan Runns strand och strandnära lägen nyttjas bättre. Korridoren är 400 meter bred på grund av att Trafikverket inte har bestämt spårens exakta läge. När placeringen är bestämd kommer intrånget utgöras av själva spåranläggningens bredd.
23.	Kommentar
Vindkraft och biologisk mångfald: Man lägger ut och är med att skapar förutsättningar för en barriär av vindkraftverk runt kommunen från Svabensverk runt norra delen av kommunen, hela östra delen av kommunen samt halva den södra delen och inte nog med det även i väster står fem verk i Bjursås. Bevarande av den biologiska mångfalden och fungerande ekosystem är lika viktig del i klimatarbetet som satsningen på förnyelsebara och fossilfria energikällor. Man bör se till att det skapas flygkorridorer som fåglar kan använda.	I de enskilda tillståndsärendena för vindkraftsanläggningar behandlas bland annat frågan om biologisk mångfald och förutsättningarna för fågellivet.
Planera för att vindkraftsbarriären runt Falu kommun	Redovisningen av vindbruksområden i översiktsplanen uttrycker kommunernas syn på var denna

kommer bort	markanvändning ska ges företräde vid avvägningar i beslut om förändrad användning, men innebär inte att vindkraftsetableringar kommer att komma till stånd inom alla dessa områden. Etablering av vindkraftsanläggningar sker på initiativ av intressenter och prövas enligt gällande lagstiftning. Översiktsplanen tar inte ställning till hur enskilda etableringsärenden ska prövas.
Gör en riktig inventering om fågellivet och att alla årstider kommer med i den inventeringen	Inventeringar av bland annat fågellivet blir aktuellt i etableringsärenden. Det finns en rekommendation i kap 12 om att detaljerad utredning om platsens förutsättningar alltid ska göras.
24. Bebyggelse vid Vällan, vägreservat: Jag vill härmed kraftfullt protestera mot den planerade byggnationen av bostads- och industriområde och arbetsplatsområde samt väg i området runt sjön Södra Vällan, Stora Vällan och i markerna mellan riksväg 293 och 50 och vägen som förbinder dessa genom byn Aspeboda. Detta p.g.a. områdets unika egenskaper beträffande kulturhistoria, natur och viktiga värde som rekreationsområde.	Kommentar Falun kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter. Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.
25. LIS-område: Vi vill att område vid Myggsjön ska läggas ut som LIS-område. Vi har gått igenom hur ni har tagit fram LIS-områdena och vi funderar på om det har missats att göra ett LIS-område vid Myggsjön i Borlänge Kommun, se bifogad karta. Det finns en byggnadsplan som ligger i nära anslutning till sjön. Det finns gott om bebyggelsepunkter i ena änden av sjön och gör man en buffert 200 meter runt dessa så kommer våra fastigheter att täckas in med ett LIS-område.	Kommentar Anledningen till att något LIS-område inte pekats ut vid Myggsjön är att byggnadsplanen inte går ner till vattnet. Förslaget till LIS-områden har utgått från en systematisk analysmetod, där LIS-områden i första hand har identifierats inom bebyggelsestråk inom de delar av kommunerna som ligger utanför de två städerna samt vid några större sjöar och i ytterligare några små orter/områden där det finns gällande detaljplaner/områdesbestämmelser. Analysen är översiktligt gjord och det kan visa sig att ett tematiskt tillägg (om LIS-områden) till den då aktuella kommuntäckande översiktsplanen kan behöva tas fram i den kommande rullande översiktsplaneringen. Det pågår för närvarande en översyn av strandskyddslagstiftningen. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.
26. Bebyggelse vid Vällan, vägreservat: Jag vill härmed kraftfullt protestera mot den planerade byggnationen av bostads- och industriområde och arbetsplatsområde samt väg i området runt sjön Södra Vällan, Stora	Kommentar Falun kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan

<p>Vällan och i markerna mellan riksväg 293 och 50 och vägen som förbinder dessa genom byn Aspeboda. Detta p.g.a. områdets unika egenskaper beträffande kulturhistoria, natur och viktiga värde som rekreationsområde.</p>	<p>för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter. Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.</p>
<p>27.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Jordbruksmark: Det finns anledning att i översiktsplanen klargöra att exploatörer ska redovisa vilka väsentliga samhällsintressen som ska tillgodoses och varför behovet inte kan tillfredsställas på annan mark än jordbruksmark vid upprättande av detaljplaner, ansökan om bygglov/förhandsbesked.</p>	<p>Översiktsplanen föreslår ingen ny bebyggelse på jordbruksmark utanför tätorterna och det står tydligt att byggande på jordbruksmark inte ska ske. Det finns inte anledning att i översiktsplanen beskriva hur man i ett enskilt ärende ska hantera frågan om byggande på jordbruksmark är nödvändigt.</p>
<p>Begreppet "brukningsvärd jordbruksmark" bör även belysas. Vid prövning av överklagade ärenden har det räckt med att marken varit brukad och inga avkastningskrav har ställts.</p>	<p>Detta behöver förtydliga ur ett nationellt eller åtminstone regionalt perspektiv. Det är önskvärt att staten redovisar sin syn på vad som är som brukningsvärd jordbruksmark. De planeringsunderlag som idag finns tillgängliga via länsstyrelsernas regionala underlagsmaterial (RUM) kan behöva uppdateras.</p>
<p>28.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelseutveckling, LIS-områden: På mina fastigheter på Sunnanö har jag följande planer: På kort sikt stycka av 3 tomter, se A bifogad karta. På lång sikt möjliga exploateringsområden vid B och C. Jag vill att dessa områden ska tas med i LIS-planeringen.</p>	<p>Område A, B och del av C ligger utanför strandskyddat område och något LIS-område är därför inte aktuellt. Kompletterande bebyggelse i mindre omfattning prövas genom förhandsbesked eller detaljplanering på fastighetsägarens initiativ. Ett område markerat C ligger inom strandskyddat område. Det är inte möjligt att begära eller ansöka om LIS-områden. Enskildas önskemål om dispenser från strandskydd hanteras i samband med ansökan om lov/tillstånd. Förslaget till LIS-områden har utgått från en systematisk analysmetod. Analysen är översiktligt gjord och en översyn av LIS-områden kan komma att göras i den fördjupade översiktsplan för Runn som föreslås, där det kan bli möjligt att göra en djupare analys, lägga till eller utöka LIS-områden i mindre omfattning, även att bort områden. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.</p>
<p>29.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Vi motsätter oss ytterligare byggnationer runt södra Vällan. Sjön är i ett känsligt läge och skogsmarkerna behöver få växa till sig. Bullerstörningar från jaktstyttebanan gör det olämpligt med ny bebyggelse.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av</p>

	kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.
30.	Kommentar
Utvidgat strandskydd: Vi har inte riktigt förstått varför hela Övre Milsbosjön ska ha utökat strandskydd runt hela stranden och skulle vilja ha detta ytterligare belyst.	Övre Milsbosjön har haft ett utvidgat strandskydd sedan 60-talet och det som nu gjorts är mindre justeringar av gränsen. Det är länsstyrelsen som kommer att besluta om det utvidgade strandskyddet. I översiktsplanen redovisas kommunernas förslag. Motivet för ett utvidgat strandskyddet runt Övre Milsbosjön är att den är mycket föroreningskänslig.
LIS-område, bebyggelseutveckling: Vi anser att byn Dalviksberg lämpar sig utmärkt för utbyggnad innanför tvåhundra metersgränsen och utanför hundra metersgränsen eller som LIS-område. En sådan bebyggelse skulle knappast skada djur- och växtliv och definitivt inte det rörliga friluftslivet. Vi bifogar skisser som illustrerar lämplig utbyggnad utefter befintliga vägar som skulle kunna möjliggöra ett trevligt boende.	På grund av känsligheten för föroreningar är det inte lämpligt med ny bebyggelse i den omfattning som föreslås. En sådan bebyggelse kräver också detaljplan. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.
31.	Kommentar
Planhandlingarna: Förenkla planhandlingen och gör den lättfattligare, för att underlätta samarbetet mellan kommunerna.	Eftersom en översiktsplan ska behandla många olika frågor blir det ett stort dokument. Genom att läsa inledningen i varje kapitel och de avslutande planeringsinriktningarna/rekommendationerna kan man relativt snabbt få en överblick över översiktsplanens innehåll. Samarbetet mellan kommunerna i översiktliga planeringen ska fortsätta enligt förslag i översiktsplanen.
Arbetsplatsområden: Området mellan Tallen och Ornäs bör planläggas för större företag	Nya arbetsplatsområden föreslås i städernas utkanter och även i Ornäs, i anslutning till befintlig infrastruktur. Det finns för den kommande 20-årsperioden inget behov av att planlägga ytterligare mark för större företag utanför tätorterna.
Cykeltrafik: Projektera och bygg gång- cykelvägen Falun – Borlänge längs med motorvägen.	Trafikverket har inga planer på att bygga en cykelväg utmed E16 mellan Falun och Borlänge. I översiktsplanen föreslås tre alternativa vägar att cykla mellan Falun och Borlänge.
Jordbruksmark: det är olämpligt att bygga på jordbruksmark	I översiktsplanen föreslås ingen ny bebyggelse på jordbruksmark utanför tätorterna.
Rekreation: Människans livsmiljö ska prioriteras. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.	Detta är i överensstämmelse med översiktsplanen.

32.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan, utvidgat strandskydd: Vällan och naturen omkring är, och har länge varit, ett stadsnära rekreationsområde. Falu kommun har under lång tid pekat på värdet av grönområdet samt tillgång till vatten av god kvalitet, för bad och andra vattenaktiviteter. Att så är fallet finns att upptaget i olika planer upprättade av Falu Kommun, t. ex. Grönstrukturplan och Områdesbestämmelser. Länsstyrelsen stöder återplantering av rödlistad flodkräfta, som anses känslig för yttre påverkan. Högst troligt kommer såväl Vällans skogssjölänkande utseende som vattenkvalitet påverkas negativt av planerad bebyggelse. Om planering av bostadsområden skall genomföras vill vi föreslå ett utökat strandskydd till 300 m.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p> <p>Kommunernas nuvarande syn på var utökat strandskydd ska införas framgår i kapitel 11.</p>
<p>Den planerade byggnationen söder om Vällan bör dessutom allvarligt övervägas. Den exploatering för bostadsändamål som planeras i området Galgberget/Källviken kommer att motsvara behovet av bostäder i alla former för många år i framtiden, varför området söder om Vällan måste anses dyrt och även för tidsintervallet 10-20 år omotiverat samtidigt som det minskar möjligheten till stadsnära strövområde med exvis bär- och svampplockning. Motsvarande resonemang kan föras avseende det planerade arbetsplatsområdet i anslutning till nämnda bostadsområdet.</p>	<p>Översiktsplanen redovisar synen på tillkommande nya planerade områden för bostäder och arbetsplatser utöver det som redan är planlagt eller på gång att planläggas i respektive stad. Se även kommentaren ovan.</p>
<p>Vägreservat: Vi har ingen kännedom om tillkomsten till detta vägreservat. Vi har någon gång fått information om att detta var ett av tre olika alternativ som utvärderades för bl a trafik till Kvarnsvedens Pappersbruk. Ett annat alternativ var det som sedermera valdes, dvs en omfattande upprustning av väg 293. Vi ser därför ingen anledning att behålla vägreservatet. Skulle en sådan dramatisk förändring av transportbehovet uppstå att väg 293 inte kan motsvara sådana krav, får frågan tas upp på nytt.</p>	<p>Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.</p>
33.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan, vägreservat: Jag vill härmed kraftfullt protestera mot den planerade byggnationen av bostads- och industriområde och arbetsplatsområde samt väg i området runt sjön Södra Vällan, Stora Vällan och i markerna mellan riksväg 293 och 50 och vägen som förbinder dessa genom byn Aspeboda. Detta p.g.a. områdets unika egenskaper beträffande kulturhistoria, natur och viktiga värde som rekreationsområde.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse</p>

	<p>kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p> <p>Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.</p>
34.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan, vägreservat: Jag vill härmed kraftfullt protestera mot den planerade byggnationen av bostads- och industriområde och arbetsplatsområde samt väg i området runt sjön Södra Vällan, Stora Vällan och i markerna mellan riksväg 293 och 50 och vägen som förbinder dessa genom byn Aspeboda. Detta p.g.a. områdets unika egenskaper beträffande kulturhistoria, natur och viktiga värde som rekreationsområde.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, "Hållbarhetsplan för Falu kommun", 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p> <p>Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.</p>
35.	Kommentar
<p>LIS-område: Jag vill att vår fastighet i Norr Amsberg ska läggas ut som LIS-område. Eftersom hela byn ligger i en svag sluttning ner mot Dalälven, rinner det några få vattenfattiga bäckar genom byn. Om våren finns ett visst vattenflöde, men resten av året är dessa bäckar torrlagda. Det är alltså inte tal om någon strand, eller ens ett synligt vattendrag, utan ett tillfälligt vattendrag som ej påverkas av t.ex. en byggnad och dess nödvändiga funktioner. Eftersom fastigheten varit bebodd tidigare är det tänkt att det även i framtiden skall finnas en bostad med tillhörande ekonomibyggnader. I detta fall är det tänkt en specifik bostad, nämligen den idag kommunägda Lisselgården belägen i Forssa. Vår familj driver ett mindre jordbruk och har även en daglig verksamhet inom LSS på en annan fastighet i byn. Det vore en naturlig del att utöka den dagliga verksamheten till Herrgårdsbacken för att även bruka marken där.</p>	<p>Det är inte möjligt att begära eller ansöka om LIS-områden. Enskildas önskemål om dispenser från strandskydd hanteras i samband med ansökan om lov/tillstånd. Förslaget till LIS-områden har utgått från en systematisk analysmetod. Analysen är översiktligt gjord. Det kan visa sig att ett tematiskt tillägg (om LIS-områden) till den då aktuella kommuntäckande översiktsplanen kan behöva tas fram i den kommande rullande översiktsplaneringen. Det pågår för närvarande en översyn av strandskyddslagstiftningen. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.</p>
36.	Kommentar
<p>LIS- områden, bebyggelseområden Kyna: Svenska Familjehus AB vill på fastighetsägares uppdrag att ni tar hänsyn till nedanstående planer på ev. exploatering för nybyggnation inom de områden i Kyna som</p>	<p>I översiktsplanen redovisas endast de större planerade utbyggnadsområden som kommunerna vill driva. För enskilda initiativ till byggande gäller att planbesked/förhandsbesked/bygglov kan sökas utifrån</p>

<p>beskrivs enligt bilaga: Skifte 1: ev. camping/turistanläggning; skifte 2: enstaka småhus; skifte 6: småhus/fritidsområde. Vi undrar vad som kan göras för att påskynda möjligheten till exploateringen av nedanstående områden, för att ge möjligheten till sjönära boende i Falun-Borlänge. Ska detta behandlas i en fördjupad översiktsplan för Runn så lär detta inte bli möjligt före år 2018! Till detta kommer sedan tiden för förhandsbesked om bygglov mm, vilket inte ligger i linjen med att skapa attraktiva boenden inom överskådlig tid i kommunerna tycker vi</p>	<p>de planeringsinriktningar och rekommendationer som redovisas i översiktsplanen, framförallt kap 3.</p> <p>Skifte 2 och 6 ligger inom strandskyddat område och särskilda skäl krävs för dispens. Del av skifte 6 ingår i ett föreslaget LIS-område (särskilt skäl för dispens). En fördjupad översiktsplan för Runn föreslås i översiktsplanen, där det kan bli möjligt att göra en djupare analys, lägga till eller utöka LIS-områden i mindre omfattning, även att bort områden. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.</p>
<p>37.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Grönområden behöver kopplas ihop med gröna passager så att fritidsaktiviteter kan utövas. Jag kräver att översiktsplanen revideras så att passage redovisas sydost om södra Vällan där det i översiktsplanen redovisats en ”propp” med byggnadsmark. Obs att kraftledningsgatan är för brant för vissa aktiviteter. Detta är sista möjligheten att skapa ett friluftstråk från/till Falu gruva mot skogarna mellan Falun-Borlänge.</p>	<p>De områden som redovisas är översiktligt avgränsade och innehållet i dem är inte analyserat. De kommer när detaljplaneras att innehålla både byggbar mark och grönstråk. De föreslagna idéerna överlämnas till kommande planprocesser.</p>
<p>38.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>Bebyggelse vid Vällan: Den förtätning och utbyggnad av bostadsområden och industriområden som är med i planen runt Södra Vällan anser vi vara förhastad och ogenomtänkt. Det är idag ett mycket uppskattat friluft- och strövområde som många utnyttjar. Bärplockare, hundägare, cyklister, naturälskare, svampplockare, löpare mm. befinner sig dagligen i dessa områden under året. Att bygga nya bostadsområden i detta område nära sjön gör att värdet på de sommarstugor som idag ligger vid Södra Vällan förloras i värde och attraktion. Det finns områdesbestämmelser för området där det sägs att man inte får bygga så att områdets karaktär förändras. En utbyggnad som beskrivs i planen medverkar just till denna förändring! En klart bättre utbyggnad i närheten vore då Galgberget ner mot Runn.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter. Området mellan Tallen och Galgberget är redan planlagd för tillkommande bebyggelse och utbyggnaden påbörjas 2014.</p>
<p>39.</p>	<p>Kommentar</p>
<p>LIS-område: Vi vill att del av vår fastighet på Sunnanö läggs ut som LIS-område, se bilagd karta. Ett sådant projekt hjälper till med utvecklingen på Sunnanö både på kort sikt under byggnadstiden och löpande genom behovet av tjänster alltifrån skötsel av vägar/samfälligheter till skötsel av installationer typ minireningsverk.</p>	<p>För enskilda initiativ till byggande gäller att planbesked/förhandsbesked/bygglov kan sökas utifrån de planeringsinriktningar och rekommendationer som redovisas i översiktsplanen, framförallt kap 3.</p> <p>Analysen är översiktligt gjord och en översyn av LIS-områden kan komma att göras i den fördjupade översiktsplan för Runn som föreslås, där det kan bli möjligt att göra en djupare analys, lägga till eller utöka LIS-områden i mindre omfattning, även att bort områden. Inga nya LIS-områden redovisas i antagandehandlingen.</p>

40.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan: Vi, två familjer, har synpunkter på byggplanerna uppe vid Götgården, då vi har sommarboende där sedan över 50 år tillbaka. Vi är besvikna på utebliven information kring dessa byggplaner då det framgår att detta har varit planerat under en längre tid. Vi kräver att få riktig information framöver, att kunna överklaga beslut då vi anser att vi har rätt till det.</p>	<p>Kommunen kommer att återkomma med information. I detaljplaneprocesser blir alltid berörda fastighetsägare involverade. Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p>
<p>Vi anser att det är märkligt att bygga så tätt intill ett kulturarv (Harmsarvet). I början av Götgården finns även stora slagghögar på bägge sidor utav vägen som är k-märkta.</p> <p>Skogen i Götgården är idag väldigt attraktiv för svamp- och bärplockare. Skogen har även ett rikt djurliv med älg,rådjur och även lodjur har man sett. Om det sedan ska dras en stor väg genom området så kommer detta leda till stor påverkan på naturen och sjön Vällan.</p> <p>Dessa sommarboenden är även tänkta att gå i arv. Området har alltid varit ett lugnt och fridfullt paradiset där vi kopplat av och hämtat ny energi. Vi vädjar om att dessa planer avslås!</p>	<p>Harmsarvet och Dikarbacken redovisas som blivande kulturresevatbildning, vilket innebär kommande beslut enligt miljöbalken för att skydda värdena. Fornlämningar är också skyddade genom lag. Gruvrisberget redovisas som Rekreatiomsområde/jord- och skogsbruksmark.</p> <p>Vägreservatet har funnits med i tidigare översiktliga planer och bör ligga kvar för att behålla handlingsfrihet i framtida planering.</p>
41.	Kommentar
<p>Bebyggelse vid Vällan: Jag bor på Götgården och blev helt förskräckt över de planer som kommunen har för att bygga bostadsområde i denna idyll. Det skulle förstöra den enda bevarade lantliga landskapet nära stan/falun. Så många människor är berörda av ett sådant fruktansvärt ingrepp i Götgårdens miljö. Vi bor här av den anledningen att vi vill bo på landet där det är lugnt och skönt! Vi vill med det starkaste protestera mot bostadsbebyggelse i Götgården.</p>	<p>Falu kommun har redan i tidigare översiktsplanering redovisat strategin att Falun ska utvidgas i riktning mot Borlänge. Området vid södra Vällan finns med som tillkommande bostadsområde i Fördjupad översiktsplan för Falu tätort, antagen av kommunfullmäktige 1994-06-16, och det redovisades också under samrådet av kommuntäckande översiktsplan, ”Hållbarhetsplan för Falu kommun”, 2004. I dag gäller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen öster om Vällan (laga kraft 2000.03.07) som begränsar möjligheterna att bygga. Innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma måste avloppsfrågan lösas och en detaljplaneprocess genomföras. Under denna process kommer avvägningar att ske mellan de olika anspråk och värden som finns inom områdena och berörda fastighetsägare kommer att bli delaktiga och kan bidra med sina synpunkter.</p>

Ställningstagande

I föregående avsnitt redovisas samtliga ställningstaganden och de förslag till ändringar som de inkomna synpunkterna under utställningen leder till. Dessa är markerade med fet stil i kommentarerna.

De ändringar som gjorts i antagandeverisionen av översiktsplanen är i huvudsak av redaktionell karaktär och innebär framförallt att textavsnitt gjorts tydligare. I kapitel 11 har ordningen på underavsnittet flyttats om och texten har förtydligats på flera ställen för att det ska framgå vilka ytterligare utredningar som kan komma att krävas när det särskilda skälet i miljöbalkens 7 kap 18 d § (LIS-område) ska tillämpas.

Vissa ändringar har också gjorts på grund av fortsatt bearbetning inom projektgruppen och på grund av ny kunskap och uppdaterade underlag. Någon ny planeringsinriktning/rekommendation har tillkommit av samma anledning.

Däremot görs inga väsentliga ändringar av översiktsplanens innehåll eller inriktning, och översiktsplanen behöver därför inte ställas ut en gång till. Översiktsplan FalunBorlänge är därmed färdig att antas.

.....
Margaretha Åslund
stadsbyggnadschef Falu kommun

Steve Johnson
plan- och markchef Borlänge kommun